

**KAR VE BUZ SPORLARINDA MİLLİ SPORCULARIN
BU SPORLARI TERCİH
ETMESİNDE ROL OYNAYAN
MOTİVASYONEL FAKTÖRLERİN
İNCELENMESİ**

Salih GÜRSOY

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı

Tez Danışmanı

Doç. Dr. Fatih KIYICI

Yüksek Lisans Tezi -2015

ATATÜRKÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**KAR VE BUZ SPORLARINDA MİLLİ SPORCULARIN BU
SPORLARI TERCİH ETMESİNDE ROL OYNAYAN
MOTİVASYONEL FAKTÖRLERİN İNCELENMESİ**

Salih GÜRSOY

**Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi**

**Tez Danışmanı
Doç. Dr. Fatih KIYICI**

**ERZURUM
2015**

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

KAR VE BUZ SPORLARINDA MİLLİ SPORCULARIN BU
SPORLARI TERCİH ETMESİNDE ROL OYNAYAN
MOTİVASYONEL FAKTÖRLERİN İNCELENMESİ

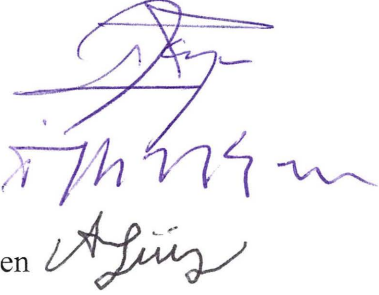
Salih GÜRSOY

Tez Savunma Tarihi : 12.01.2016

Tez Danışmanı : Doç. Dr. Fatih KIYICI (Atatürk Üniversitesi)

Jüri Üyesi : Doç. Dr. İlhan ŞEN (Atatürk Üniversitesi)

Jüri Üyesi : Doç. Dr. Alper GÜNGÖRMÜŞ (İbrahim Çeçen
Üniversitesi)

Onay

Bu çalışma yukarıdaki jüri tarafından **Yüksek Lisans Tezi** olarak kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Yavuz Selim SAĞLAM
Enstitü Müdürü

Yüksek Lisans Tezi
ERZURUM - 2016

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR	V
ÖZET	VI
ABSTRACT	VII
ŞEKİLLER DİZİNİ	VII
TABLOLAR DİZİNİ	X
1. GİRİŞ	1
2. GENEL BİLGİLER	3
2.1. Motivasyon Kavramı	3
2.1.1. Motivasyonla İlgili Temel Kavramlar	5
2.1.1.1. Gudu.....	5
2.1.1.2. İhtiyaç	7
2.1.1.3. Davranış	8
2.1.1.4. Tutum.....	8
2.1.1.4.1. Tutumun Öğeleri.....	9
2.1.2. Motivasyon Çeşitleri.....	10
2.1.3. Fizyolojik Gereksinimler	11
2.1.4. Güvenlik Gereksinimi.....	11
2.1.5. Sosyal Gereksinimler	12
2.1.6. Saygınlık Gereksinimi	12
2.1.7. Kendini Gerçekleştirme Gereksinimi	12
2.2. Spor.....	12
2.2.1. Sporda Motivasyon	13
2.2.2. Spor Branşlarına Katılmada Rol Oynayan Motivasyonel Faktörler	14

2.2.2.1. Toplum.....	14
2.2.2.2. Aile.....	15
2.2.2.3. Arkadaş	16
2.2.2.4. Kitle İletişim Araçları	16
2.3. Erzurum' da Kar ve Buz Sporları Tesisleri	17
2.3.1. 2000 İzleyici Kapasiteli Buz Pateni Salonu.....	18
2.3.2. 2500 İzleyici Kapasiteli Buz Pisti ve Antrenman Salonu.....	18
2.3.1.3. 3000 İzleyici Kapasiteli Buz Hokeyi Salonu	19
2.3.3. 500 İzleyici Kapasiteli Buz Hokeyi Salonu	20
2.3.4. 3000 İzleyici Kapasiteli Buz Hokeyi Salonu	20
2.3.5. 500 İzleyici Kapasiteli Buz Hokeyi Salonu	20
2.3.6. 1000 İzleyici Kapasiteli Körling Salonu.....	21
2.3.7. Konaklı Kayak Merkezi.....	22
2.3.8. Palandöken Kayak Merkezi	23
2.3.9. Kandilli Kayak Merkezi.....	24
2.3.10. Kiremitliktepe Kayakla Atlama Merkezi.....	25
2.3.11. Oyunlar Köyü	25
2.3.12. Cemal Gürsel Stadı	26
2.4. Kayak	26
2.4.1. Alp Kayak Tekniği.....	32
2.4.2. Türklerde Kayak	33
2.4.3. Cumhuriyet Döneminde Kayak	33
2.5. Kayaklı Koşu	34
2.6. Kayakla Atlama	35
2.7. Biatlon.....	37

2.6.1. Biatlon Müsabakaları	38
2.7.Snowboard	39
2.8. Hız Pateni.....	40
2.8.1. Hız Pateni, Müsabaka Dalları	40
2.9. Körling	42
2.9.1. Tarihçe	42
2.9.2. Kurallar	43
2.10. Buz Hokeyi	43
2.10.1. Tarihçe	43
2.10.2. Kurallar	44
2.10.3. Buz Hokeyi Oyun Sahası	44
3. MATERYAL VE METOT.....	46
3.1. Araştırmanın Şekli	46
3.2. Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Zaman	46
3.3. Araştırmanın Evren Örneklem.....	46
3.4. Araştırmanın Değişkenleri	46
3.5. Veri Toplama Araçları	46
3.6. Verilerin Toplanması	47
3.7. Verilerin Değerlendirilmesi	47
3.8. Araştırmanın Etik İlkeleri	47
3.9. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	47
3.10. Sayıtlılar.....	48
4. BULGULAR.....	49
5. TARTIŞMA.....	61
6. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	66

KAYNAKLAR	68
EKLER	73
EK 1. ÖZGEÇMİŞ.....	73
EK 2. ETİK KURUL KARARI.....	74
EK 3. SPOR BRANŞLARINA KATILIM ANKETİ.....	76

TEŞEKKÜR

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum bu çalıŐmayı, değerli bilgi ve katkıları ile yöneten, deneyimlerini benimle paylaşan, tezimin her aşamasında yardımlarını esirgemeyen başta danışmanım olan değerli hocam Sayın Doç. Dr. Fatih KIYICI olmak üzere Yrd. Doç. Dr. Erdoğan TOZOĞLU' na ArŐ. Gör. Murat OZAN' a abim Prof. Dr. Recep GÜRSOY ile Doç. Dr. Gökhan BAYRAKTAR' a ve kardeşim Yunus SADR' a enderin saygı ve Őükranlarımı sunarım.

Salih GÜRSOY

ÖZET

Kar ve Buz Sporlarında Milli Sporcuların Bu Sporlarını Tercih Etmesinde Rol Oynayan Motivasyonel Faktörlerin İncelenmesi

Amaç: Çalışmanın amacı, ülkemizde kış spor tesisleri açısından en zengin il olan Erzurum'daki milli takım sporcularının kış sporlarına yönelmesindeki motivasyonel faktörlerin belirlenmesidir.

Materyal ve Metot: Araştırma kapsamında spor branşlarını tercih etme sebeplerini tespit etmek için anket uygulanmış ve elde edilen veriler SPSS 17 paket programında değerlendirilmiştir. Elde edilen veriler Kruskal-Wallis Testi ile yukarıda belirtilen motivasyonel farklılıkların neler olduğu belirlenmeye çalışılmıştır. Yapılan testte alfa anlamlılık düzeyi $p<0.05$ olarak alınmıştır. Bu araştırmanın evrenini Erzurum'daki kış sporlarında milli olan 23 kadın ve 60 erkek olmak üzere toplam 83 milli sporcu oluşturmaktadır.

Bulgular: Elde edilen bulgulara göre ebeveynler ve antrenörlerin sporcuların sportif faaliyetlere katılımlarında fazla oranda etkili olduğu, arkadaş gruplarının orta düzeyde, öğretmenlerin etkisinin ise yok denecek kadar az olduğu sonucu elde edilmiştir. Çevre koşullarının spor branşlarına katılımı fazla etkili olmadığı, televizyon ve kitle iletişim araçlarının katkısının orta düzeyde olduğu görülmüştür. Sporcuların milli takımda yer alma, iyi bir görünüm elde etme, ileride antrenör olma, Üniversite de Spor alanında eğitim görme istekleri ile kış sporlarına yönelmeleri arasında anlamlı farklılık olduğu belirlenmiştir ($p<0.05$). Sporcuların eğitim seviyeleri ile sağlıklı olmaları arasında anlamlı farklılık olduğu tespit edilmiştir ($p<0.05$), bu farklılık en fazla eğitim düzeyi açısından İlköğretim seviyesindeki sporcularda vardır. Benzer bir sonuç antrenör olma istekliliğinde de bulunmuştur.

Sonuç ve Öneriler: Kar ve buz milli takım sporcularının daha çok milli sporcu olmak, ülkelerini temsil etmek ve ileride meslek sahibi olmak için bu branşları tercih ettikleri ve bu branşlara yönelmelerindeki en etkili kişilerin ebeveynlerinin olduğu söylenebilir. Bu sonuçlara göre, ailelerin çocuklarını spora yönlendirebilmesi için spor konusunda bilinçlendirilmesi ve spor kültürüne hâkim olmaları bu çalışmanın önerileri olarak söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Buz Sporları, Kar Sporları, Milli Sporcular, Motivasyonel Faktörler, Spora Yönlendirme.

ABSTRACT

Examination of Motivational Factors that Play Role in Choosing Snow and Ice Sports of National Athletes

Aim: The purpose of this study was determining motivational factors that play role in taking part in snow and ice sports of national athletes in Erzurum, the richest city in Turkey in respect of facilities of snow sports.

Material and Methods: In the research scope, a survey was applied to determine the reasons for choosing sport branches and data was examined through SPSS 17 program. The differences were examined in data through Kruskal-Wallis test. The alpha significance level was stated as $p < 0.05$. The sample of this research constituted a total of 83 national athletes including 23 women, 60 men who have been national athletes in snow sports in Erzurum.

Results: According to the findings, it was found that parents and trainers have an important role on athletes, friends have medium effect and teachers have no effect on them. It was observed that environmental conditions have little effect and television has medium effect for participating in sport. Significant difference was found between athletes' desire for taking part in national team, desire for having a smart appearance, desire for being a trainer in the future, desire for having university education in sports and their tendency for snow sports ($p < 0.05$). While there was significant difference between athletes' educational levels and being healthy ($p < 0.05$), the most significant difference was observed in athletes who are at the level of primary school degree. The same result was observed in desire for being trainer.

Conclusion and Suggestions: It can be said that national athletes chose this sport to be national athlete, represent their country and have occupation in the future; and their parents were the most effective people for them in choosing this sport. According to these results, it can be said as recommendations of this study that parents should be aware of sports and have knowledge about sports culture in order to be able to motive their children to sports.

Key Words: Ice Sports, Snow Sports, National Athletes, Motivational Factors, Motivation For Sport.

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

Cm	: Santimetre
Gr	: Gram
Mm	: Milimetre
M	: Metre
Km	: Kilogram Ağırlığı
İ.Ö	: İsa'dan önce
YY	: Yüz yıl

ŞEKİLLER DİZİNİ

<u>Şekil No</u>	<u>Sayfa No</u>
Şekil 2.1. Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi.....	11
Şekil 2.2. 2000 Seyirci Kapasiteli Buz Pateni Salonu	18
Şekil 2.3. 500 Seyirci Kapasiteli Buz Pateni Salonu	19
Şekil 2.4. 1000 Seyirci Kapasiteli Curling Salonu	21
Şekil 2.5. Konaklı kayak merkezi.....	22
Şekil 2.6. Palandöken Kayak Merkezi.....	23
Şekil 2.7. Kandilli Kayak Merkezi	23
Şekil 2.8. Kiremitliktepe Kayakla Atlama Merkezi	24
Şekil 2.9. Oyunlar Köyü	25
Şekil 2.10. Cemal Gürsel Stadı.....	26
Şekil 2.11. Norveç'in Rodoy Bölgesinde Bulunan 4000 Yıl Öncene ait çizilmiş Duvar Figürü	28
Şekil 2.12. Norveç'in Rodoy Bölgesinde Bulunan 4000 Yıl Öncesine Ait İlkel Kayaklar.	29
Şekil 2.13. Vikinglerde Kayak	31
Şekil 2.14. Alp Kayak Tekniği	33
Şekil 2.15. Kayaklı Koşu.....	36
Şekil 2.16. Biatlon	38
Şekil 2.17. Biatlon	39
Şekil 2.18. Snowboard.....	40
Şekil 2.19. Hız Pateni	42
Şekil 2.20. Körling.....	43
Şekil 2.21. Buz Hokeyi.....	45

TABLolar DİZİNİ

<u>Tablo No</u>	<u>Sayfa No</u>
Tablo 4.1. Katılımcıların Cinsiyetlerine İlişkin Dağılımı	49
Tablo 4.2. Katılımcıların Yaşlarına İlişkin Dağılımı	49
Tablo 4.3. Katılımcıların Eğitim Durumlarına İlişkin Dağılımı	49
Tablo 4.4. Katılımcıların Spor Branşlarına İlişkin Dağılımı.....	50
Tablo 4.5. Katılımcıların Spor Yaşlarına İlişkin Dağılımı.....	50
Tablo 4.6. Katılımcıların "Ailenizin, Spor Branşlarına Katılımınızda Etkisinin" Katılım Düzeylerine İlişkin Dağılımı	50
Tablo 4.7. Katılımcıların "Antrenörünüzün, Spora Branşlarına Katılımınızda Etkisinin " Katılım Düzeylerine İlişkin Dağılımı	51
Tablo 4.8. Katılımcıların "Arkadaş ve Akran Grubunun, Spora Branşlarına Katılımınızda Etkisinin " Katılım Düzeylerine İlişkin Dağılımı.....	51
Tablo 4.9. Katılımcıların "Beden Eğitimi Öğretmeninizin, Spor Branşlarına Katılmanızda Etkisinin " Katılım Düzeylerine İlişkin Dağılımı	51
Tablo 4.10. Katılımcıların "Çevre Koşullarının Spor Branşlarına Katılımınızda Etkisinin " Katılım Düzeylerine İlişkin Dağılımı	52
Tablo 4.11. Katılımcıların "Okul Spor Salonu ve Spor Tesislerinin Spor Branşlarına Katılımınızda Etkisinin " Katılım Düzeylerine İlişkin Dağılımı	52
Tablo 4.12. Katılımcıların "Televizyon Kanallarının Spor Branşlarına Katılımınızda Etkisinin" Katılım Düzeylerine İlişkin Dağılımı	53
Tablo 4.13. Katılımcıların "Basın-Yayın Organlarının Spor Branşlarına Katılımınızda Etkisinin" Katılım Düzeylerine İlişkin Dağılımı	53
Tablo 4.14. Katılımcıların Yaş Grupları İle Milli Takıma Yükselmek, Milli Olmak İstiyorum Yargısı Değerlendirmeleri Arasındaki Farklılığa Yönelik	

Kruskal Wallis Testi Sonuçları.....	53
Tablo 4.15. Katılımcıların Yaş Grupları İle İyi Bir Fiziki Görünüme Sahip Olmak İstiyorum. Yargısı Değerlendirmeleri Arasındaki Farklılığa Yönelik Kruskal-Wallis Testi Sonuçları	54
Tablo 4.16. Katılımcıların Yaş Grupları İle Antrenör Olmak İstiyorum Yargısı Değerlendirmeleri Arasındaki Farklılığa Yönelik Kruskal-Wallis Testi Sonuçları.....	54
Tablo 4.17. Katılımcıların Yaş Grupları İle İleride Sporla İlgili Üniversite Düzeyinde Eğitim Görmek İstiyorum Yargısı Değerlendirmeleri Arasındaki Farklılığa Yönelik Kruskal-Wallis Testi Sonuçları.....	55
Tablo 4.18. Katılımcıların Eğitim Seviyeleri ile Sağlıklı Olmak ve Sağlığını Korumak İstiyorum Yargısı Değerlendirmeleri Arasındaki Farklılığa Yönelik Kruskal-Wallis Testi Sonuçları.....	55
Tablo 4.19. Katılımcıların Eğitim Seviyeleri İle Antrenör Olmak İstiyorum Yargısı Değerlendirmeleri Arasındaki Farklılığa Yönelik Kruskal-Wallis Testi Sonuçları.....	56
Tablo 4.20. Katılımcıların Anne baba ve Kardeşlerinin Spora Katılımlarındaki Etkileri ile Spor Yaparak Boş Zamanlarımı Olumlu Değerlendirmek İstiyorum Yargısı Arasındaki Farklılığa Yönelik Kruskal-Wallis Testi Sonuçları....	56
Tablo 4.21. Katılımcıların Anne Baba ve Kardeşlerinin Spora Katılımlarındaki Etkileri İle Hakem Olmak İstiyorum Yargısı Arasındaki Farklılığa Yönelik Kruskal-Wallis Testi Sonuçları	57
Tablo 4.22. Katılımcıların Antrenörlerinin Spora Katılımlarındaki Etkileri İle Maddi Geliri Arttırmak İstiyorum Yargısı Arasındaki Farklılığa Yönelik Kruskal-Wallis Testi Sonuçları	57

Tablo 4.23. Katılımcıların Arkadaş ve Arkadaş Grubunun Spora Katılımlarına Etkisi İle Sporcu Olarak Arkadaşlarımın Arasında Tanınıp Sevilmek ve Sayılmak İstiyorum Yargısı Arasındaki Farklılığa Yönelik Kruskal-Wallis Testi Sonuçları	58
Tablo 4.24. Katılımcıların Arkadaş ve Arkadaş Grubunun Spora Katılımlarına Etkisi İle Kolayca Arkadaş Grubunun Üyesi Olmak İstiyorum Yargısı Arasındaki Farklılığa Yönelik Kruskal-Wallis Testi Sonuçları	58
Tablo 4.25. Katılımcıların Arkadaş ve Arkadaş Grubunun Spora Katılımlarına Etkisi İle Kolayca Arkadaş Grubunun Üyesi Olmak İstiyorum Yargısı Arasındaki Farklılığa Yönelik Kruskal-Wallis Testi Sonuçları	59
Tablo 4.26. Katılımcıların Arkadaş ve Arkadaş Grubunun Spora Katılımlarına Etkisi İle Maddi Olanaklara Kavuşmak İstiyorum Yargısı Arasındaki Farklılığa Yönelik Kruskal-Wallis Testi Sonuçları	59
Tablo 4.27. Katılımcıların Arkadaş ve Arkadaş Grubunun Spora Katılımlarına Etkisi İle Beden Eğitimi Öğretmeni Olmak İstiyorum Yargısı Arasındaki Farklılığa Yönelik Kruskal-Wallis Testi Sonuçları	60

1. GİRİŞ

Geçmişten günümüze spor, ülkelerin birbirlerine karşı üstünlüklerini sergilemedeki en akılcı ve sağlıklı yol olduğu bilinmektedir. Ülkelerde yapılan spor faaliyetleri çok farklılık gösterse de bu faaliyet alanlarının tercih edilmesinde, spora yönelmede birçok etken bulunmaktadır. Bu etkenler ve spor tercihleri arasında genellikle ülkemizde bazı bölgelerde yoğun olarak yapılan tesisler ile o bölgenin coğrafik ve kültürel yapısından kaynaklanan bir ilişkinin olduğu bilinmektedir. Spora yönelmeyi sağlayan etkenler aynı zamanda sosyalleşmeyi de sağlayan etkenlerdir. Başka bir açıdan söylersek, sosyalleşmeyi sağlayan etkenler sosyal çevre unsurlarıdır ve bu unsurlarla spora yönelme gerçekleşmektedir. Bireyin spora yönelmesinde rol oynayan etkenlerin başında, sosyal çevrenin spora yönelmedeki etkisi gelmektedir. Spora yönelme, başlama ve devam ettirme sosyal çevreden yoğun şekilde etkilenmektedir. Sosyal çevre içerisinde en büyük payı ailenin alması beklenmektedir. Çünkü aile çocukluk, ergenlik, hatta gençlik dönemleri içinde kişinin karakteri üzerinde en etkin faktör çevredir. Kişinin spora yönelmesinde rol oynayan bir diğer etmen ise; aile dışındaki yakın çevre ile olan ilişkilerin şekli ve yapısıdır. Bu yakın çevre etkenleri içerisinde, arkadaş gruplarının da olması arkadaşlar arasında bir statü elde edilmesi spora yönelmede etkin unsurlardandır¹.

Erzurum kar ve buz sporlarının yapılmasında tesisleşme bakımından 2011 yılında yapılan Dünya Üniversiteler Kış oyunları sayesinde sadece ülkemizde değil dünyada sayılı merkezlerden biri olmuştur. Kayakla Atlama, Körling, Buz Pateni, Buz Hokeyi gibi dünyanın yüzyıllardır faaliyet gösterdiği spor branşları ülkemizde oldukça yenidir. Bu spor branşlarına çocuk ve gençlerin yönelmesi ve başarılı olabilmesi ülkemiz adına bu bölgenin sportif açıdan kalkınmasında da çok önemli bir yer tutmaktadır. Kar ve buz sporları milli takımlarında bulunanların bu spor branşlarına

yönelmesi ve yönlendirilmesinde rol oynayan sebeplerin ne olduğunun belirlenmesi ile sportif başarı arasındaki ilişkinin ortaya konması, bu spor branşlarının gelişmesinde önemli bir katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Bu araştırmanın amacı; Kar ve buz sporlarında milli sporcuların kar ve buz sporlarına katılmasında rol oynayan öncelikli sebeplerin belirlenmesidir. Bu amaçla aşağıdaki problemlere cevap aranmıştır.

Araştırma ile ilgili problemler

1. Sporcuların spor branşlarını seçmelerinde etki eden faktörler nelerdir?
2. Sporcuların spor branşlarını seçmelerinde etki eden faktörler spor branşlarına göre değişmekte midir?
3. Sporcuların spor branşlarını seçmelerinde etki eden faktörler cinsiyete göre değişmekte midir?

Araştırma ile ilgili alt problemler ise;

1. Sporcuların spor branşlarını seçme nedenleri nelerdir?
2. Sporcuların spor branşlarını seçme nedenleri branşlara göre farklılık göstermekte midir?
3. Sporcuların spor branşlarını seçme nedenleri cinsiyete göre farklılık göstermekte midir?
4. Sporcuların seçtikleri spor branşlarından beklentileri nelerdir?
5. Sporcuların seçtikleri spor branşlarından beklentileri spor branşlarına göre farklılık göstermekte midir?
6. Sporcuların seçtikleri spor branşlarından beklentileri cinsiyetlere göre farklılık göstermekte midir?

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Motivasyon Kavramı

Motivasyon, Latince “hareket etme” manasına gelen mot kökünden gelmektedir. Davranış bilimlerinde güdülenme, içten gelen itici güçlerle belirli bir hedefe istikametine doğru yönelen maksatlı tutumlar için kullanılır. Motivasyon, istekleri, arzuları, ihtiyaç duyulanları, güduları (cinsellik, susuzluk, açlık gibi) ve ilgileri kapsayan bir olgudur.²

Motivasyon, genel olarak insan organizmasını davranıma iten, bu davranımın yoğunluk ve enerji seviyesini belirleyen, davranımlara belirli istikamet çizen, sürekliliğini oluşturan, kişinin kendisinden ya da dış çevreden kaynaklanan nedenler ile bu nedenlerin işleyiş mekanizmalarını kapsamaktadır.³

Güdülenme, pek çok hareket etme seçeneğinden birini tercih etmek ve nispeten devamlılık gösteren etkenleri de motivasyon olarak tanımlayan görüşlerde vardır. Mesela; bireyi bir harekette bulunmaya veya birçok hareket seçeneğinden birini seçmeye iten ve nispeten bir devamlılık gösteren etkenler güdüleme adını alır. Öz Baydar motivasyonu; organizmayı etkileyerek bir gaye için harekete geçmeye iten şey olarak tanımlamaktadır. Böylece bir motive, bir kimsenin davranışını etkilediği zaman o kimsenin motivasyonundan bahsedilebilir.⁴

İnsanların neden belli şekillerde davrandıklarını açıklayan bilinçli veya bilinçsiz sebepleri vardır. Bu sebepler motivasyon olarak tanımlanabilirler ve kişinin amaçlarına ulaşmalarına yardım ederler.⁵

Bir diğer tanımda ise güdülenme, organizmayı davranışta bulunmaya zorlayan, bu davranışların tertipli ve devamlılığını belirleyen, tutumlara istikamet ve hedef veren farklı iç ve dış faktörler ile bunların uyumunu sağlayan sistemlerdir.⁶

Bu tanımların dışında, motivasyon; içsel bir kişilik özelliği, dışsal bir etki, bir sonuç veya davranışların bir açıklaması olarak da tanımlanabilir.⁷

İnsan tutumlarını etkileyen farklı etkenlerden söz edilebilir. Fakat davranışın istikametini, yoğunluğunu, kararlılığını belirleyen en önemli enerji kaynağı güdülenmedir.⁸

Güdüleme bireylerin bir işe yönelik enerji düzeyidir.⁹Genel olarak bireyi harekete geçiren içsel ve dışsal güçler ‘güdü’ olarak tanımlanmaktadır.¹⁰

Başka bir tanıma göre ise güdülenme; bir bireyde oluşan ilk isteklerin ve arzuların seçilmesinde, öncelik sıralamasına konulmasında, programlanmasında ve olumlu veya olumsuz bir durumda yerine getirilmesinde kullanılan kognitif ve motor süreçleri harekete geçiren, yön veren eşgüdümlü çalışmasını sağlayan, ilerleten, sonlandıran ve değerlendirmesini yapan, hareketli olarak değişen kümülâtif bir hareketlenmedir.^{6(s.128)}

Güdülenme, insanlara karşı nasıl tutum oluşturulduğu ve insanların yapmış oldukları iş ile ilgili nasıl hissettikleriyle alakalı bir olgudur. Ancak insanları güdülemek ve güdülerinin devamını sağlamak görünüşte olduğu kadar kolay değildir. Onun içinde günümüzde motivasyonun insan yaşamının her alanında önemli olduğu görülmektedir. Gerekli önemin verilmesi gerekliliği de buna paralel olarak ortaya çıkmaktadır.¹¹

Güdülenme bireylerin başarı duygularını tatmalarına, bireysel tatmine erişmelerine yardım etmektedir.^{2(s.32-33)}

Bireyden bireye farklılık göstermesi ve birçok bilim adamı tarafından çeşitli teorilerin ortaya atılması, motivasyonun karmaşık bir olgu olduğunu ve her tarif eksik yönlerinin olacağını gösterir. Genel anlamda motivasyon, bireyi belirli maksatlar istikametine yöneltten ve tepkileri yapmaya iten, organizmayı davranışa geçiren bir farklılığı ya da gerginliği tanımlar.¹²

2.1.1. Motivasyonla İlgili Temel Kavramlar

2.1.1.1. Güdü

Güdü, tepkilere enerji ve istikamet veren güçtür; bu enerji organizmayı etkileyerek bir gaye için tepkide bulunmaya yönlendirir.¹³

Güdülenme davranışı anlamada çok önemli bir süreçtir. Diğer psikolojik süreçler gibi güdülenmede gözle görülmeyen varsayımsal bir olgudur.¹⁴

Bireylerin ihtiyaçları giderilmezse bireyler tedirginlik hissi içerisinde olurlar. Karşılanmaları için bir itici bir dürtü vardır. İhtiyaçların karşılanması geç kalınca, hayati tehlikeler bile meydana gelebilmektedir. Bireylerin ihtiyaçları hangi metotlarla ve araçlarla karşılanabilecekleri konusunda amaç şuurlu bir biçimde yönelmelerine motive denilmektedir. Bireyin ihtiyaçlarını ve tedirginliğini giderince mutlu ve dengeli ruh haline gelmektedir.¹⁵

Dürtü kişiye hedefleri istikametinde hareket etmesi için gç verir ve harekete geçirir. Bu sebeple bireylerin öğrenme sürecinin başında öğrenmeye karşı motive olmaları çok önemlidir. Güdülenme biçimleri açısından bireyler arasında önemli farklılıklar vardır. Bu farklılıklar, onların belli bir işe güdülenmelerini olumlu ya da olumsuz yönde etkiler.¹⁶

Güdü, kişiye, bir hedefe kavuşmak için tepkiye iten, harekete geçiren, kişinin tepkisini güçlendiren, aktifleştiren, yön veren bir i enerjidir.¹⁷

Dürtü ve güdü sık sık bir birinin yerine kullanılan iki kavramdır. Dürtü, güdülenme sürecinde gereksinim ve dürtünün meydana getirdiği ilk aşamayı içine alan bir olgudur. Dürtü, güdülenme sürecinde gereksinim ve dürtünün meydana getirdiği ilk aşamayı kapsayan bir olgudur. Fakat bazı araştırmacılar, dürtü olgusunu öğrenilen gereksinimleri gidermek için organizmayı harekete geçiren itici bir kuvvet olarak

kullanırken, güdüyü fizyolojik gereksinimleri gidermek için, organizmayı harekete geçiren itici bir kuvvet olarak ele alırlar.¹⁸

Kişi davranış ve tutumlarını dürtülerin gerçek manasını çıkarmanın oluşturduğu güçlükler, motivasyonu daha da zor kılmaktadır. Bir birine benzer bazı tepki ve tutumlar farklı dürtülerden meydana geldikleri gibi, bazı tepki ve tutumlar niçin yalnızca tek bir dürtüye dayanır. Misal; bir birey sosyal konum ve saygı elde etmek için maddi gücün tesirine inanır ve çok para kazanmak için tepkide bulunur. Diğer taraftan bazı bireyler, yine aynı dürtüden hareket ederek iyi bir konum ya da sanat sahibi olmak için çalışırlar. Bu kişiler için para birinci sırada gelmektedir. Dürtüler genel anlamda içsel ve dışsal olmak üzere iki ana bölüme ayrılır. Dışsal dürtü, kişinin dışından gelen etkenleri kapsar.¹⁹

Bireyin almış olduğu yüksek not sebebiyle öğretmenin onu övmesi buna misaldir. İçsel dürtü ise, kişinin içinde olan gereksinimlerine yönelik davranışlardır. Merak, bilme gereksinimi, yeterli olma arzusu, gelişme isteği içsel dürtülere misal teşkil eder.²⁰Dürtüler; anlaşılabilen veya daha net ve anlaşılır bir çeşitten oluşabilir. Nerede bulunulursa bulunulsun ve ne yapılırsa yapılsın, her tepkinin altında bir dürtü ya da dürtüler zincirinin olduğu bilinmelidir.²¹

Dürtüler, ayrıca biri diğerini tamamlamak veya etkisini azaltmak suretiyle birbirlerini etkilerler ve dolayısıyla bireyin tepkilerini etkilerler. Bilinenler istikametinde güdü ile dürtü arasında bir ayırım yapmak mümkündür. Dürtü vücutla birlikte gelir. Örneğin acıkmayı, susamayı ya da üşümeyi, susamayı ya da öğrenmek mecburiyetinde değiliz.^{18(s.5)}

Güdü, irade doğrultusunda bireyi bir tür eyleme götürene içten gelen bir ihtiyaç ya da tutkudur. Şuurlu, yarı şuurlu ve hatta şuursuz bir şekilde olabilir. Gerçekleştirilen

her hangi bir eylem birden fazla güdüyle desteklenebilir. Güdüler, organizmayı aktif hale getirir ve organizmanın tepkisini belirli bir hedefe doğru yöneltir.^{21(s.43)}

2.1.1.2. İhtiyaç

İhtiyaçlar bir bireyin fiziksel ve psikolojik arzularıdır. Giderilmediği zaman acı ve keder, giderildiği zaman hoşnutluk ve zevk veren duygudur.^{18(s.15)}

İhtiyaç bir yoksunluktan kaynaklanır. Psikolojik olarak uyarılma haline ya da bir dürtüye neden olur. Organizmaya, bozulan iç dengesini yeniden kazandıracak hedefe yönelik davranışta bulunması için enerji sağlar.^{18(s.15)}

Başka bir ifadeyle ihtiyaçlarının karşılandığına inanan insanlar daha verimli olacaklardır. Çalışma ortamındaki bireylerin bazı ihtiyaçları aşağıdaki gibi sıralanabilir.

- Başarı gereksinimi
- Özerklik
- Kararlılık ve tutarlı olma
- Adalet
- Tanınmak, onaylanma ve toplum içindeki konumu
- Dürüstlük- sorumluluk ve anlamlı olma
- Öz saygı
- Ekonomik rahatlık
- Çalışma güvenliği ve güvencesi
- Konforlu ve rahat bir ortam²²

Kuskusuz her bireyde bu ihtiyaçların tümünün bulunduğu veya aynı güçte duyumsandığı ileri sürülemez. Bireylerin eğitimleri, kültürleri, tatminleri, toplumsal sınıfları ve diğer faktörler bu ihtiyaçların gücünü etkileyecektir.²³

Bu ihtiyaçların önceliği ise bir ülkeden diğerine, bir bireyden diğerine hatta zamana göre değişebilmektedir. İnsanların zihinlerini okumak mümkün değildir, ancak

ne yaptıkları gözlemlenebilir. Bu yüzden davranışı harekete geçiren ihtiyaçlar ve amaçlar sık sık gizli kalabilir.^{18(s.5)}

2.1.1.3. Davranış

Davranış, bir çevreye dair organizmada uyarım yapan güce her zamanki tepkisidir. Psikolojik açıdan ise davranış, organizmanın uyarımlar karşısındaki tepkilerinin tümü olarak tanımlanabilir. Davranmak ile ilişki durumuna getirmek davranış olgusu, tutum, gidiş ve hareket stili gibi olgular olabilmektedir.²⁴

İnsan tepkisinin temel ögesi gereksinimin giderilmesi diğer bir tanımla, tepkinin amacı, gereksinimleri tatmin etmektir. Ancak bu tek başına yeterli olmamakla birlikte, motivasyonla ilgili çalışmaların temelinde insan davranışlarının açıklanması çabası yatmaktadır. İnsanlar çeşitli olaylar karşısında değişik davranışlar gösterirler. Dolayısıyla davranışlar, kişiden kişiye ve olaylara göre değişebilmektedir.^{18(s.5)}

Davranışla ilgili son olarak, bireyin tepkisini istenilen doğrultuya yönlendiren, belirli bir hedef için tepkiye geçiren kuvvetler isteklendirme olarak ifade edilmektedir. Aynı zamanda davranışların önünde bir ihtiyaç sonunda da bir amaç ve beklenti vardır. Örgütsel anlamında tepkide ise, örgütsel yapı içindeki bireylerin aktiviteleri ile alakalı olarak; duyguları, öfkeleri, moral bozuklukları, belirli veya belirsiz çatışmalar, ceza uygulamaları ve uygulama tehditleri, örgüt içi politika, güç mücadelesi gibi farklı oranlarda tekrar tekrar tekrarlanan durumlar söz konusu olabilmektedir.^{24(s.58)}

2.1.1.4. Tutum

Genel anlamda tutum, öğrenmeyle elde edilen, kişilerin tepkilerine istikamet çizen, karar verme anında tarafsızlığa sebep olan bir kavramdır.²⁵

Eren ise tutumun, kişinin kendi dünyasının bir istikameti ile alakalı olarak, belli değer yargılarına ve görüşlerine bağlı olarak meydana gelen coşku ve tanıma olayıdır.^{19(s.34-38)}

2.1.1.4.1. Tutumun Ögeleri

Tutum yalnızca bir davranış yönelimi değildir. Davranışların oluşmasında düşünce, his ve tutum eğilimlerinin etkisi vardır. Bu üç etkenin davranış unsurları olarak nitelendirilir.²⁶

1. Bilişsel öge: Bir kişinin tutum nesnesine ilişkin sahip olduğu bilgileri, düşünceleri tutumun bilişsel ögesini oluşturur. Örneğin bir kişi beden eğitimi dersine yönelik olumlu tutum içinde ise, beden eğitimi dersinin yararlı bir ders olduğuna, sağlıklı yaşamada önemli bir yeri olduğuna ilişkin bilgileri ve düşünceleri bu tutumun bilişsel ögesini oluşturabilir.

2. Duygusal öge: Tutumun kişiden kişiye değişen ve gerçeklerle açıklanamayan, sevmeme boyutunu meydana getirir. Örneğin beden eğitimi dersine karşı pozitif bir tutum içinde olan bir bireyin beden eğitimi derslerinde bulunmaktan çok zevk alması, beden eğitimi dersini hoş bulması gibi pozitif hisleri; beden eğitimi dersine karşı negatif bir tutum içerisinde olan bireyin spor yapmaktan nefret etmesi ya da beden eğitimi derslerinde bunalması gibi negatif hisleri bu tutumların duygusal boyutunu meydana getirir.

3. Davranışsal öge: Kişinin tutum nesnesine karşı gözlenebilen tüm hareketleri tutumun davranışsal ögesini oluşturmaktadır. Birey bir objeye pozitif tutum geliştirdiyse o objeye yaklaşır ve ona yardım eder. Şayet negatif tutum geliştirdiyse o objeden uzaklaşır. Misal olarak beden eğitimi dersine karşı pozitif tutumu olan bir bireyin spor yapması, derse devamsızlık yapmaması gibi davranışları ve beden eğitimi dersine karşı olumsuz tutum içerisinde olan bir öğrencinin derslere katılmaması, spor yapmaması ya da derste başka şeylerle ilgilenmesi gibi davranışları bu tutumların davranışsal ögesini oluşturur.^{14(s.254)}

2.1.2. Motivasyon Çeşitleri

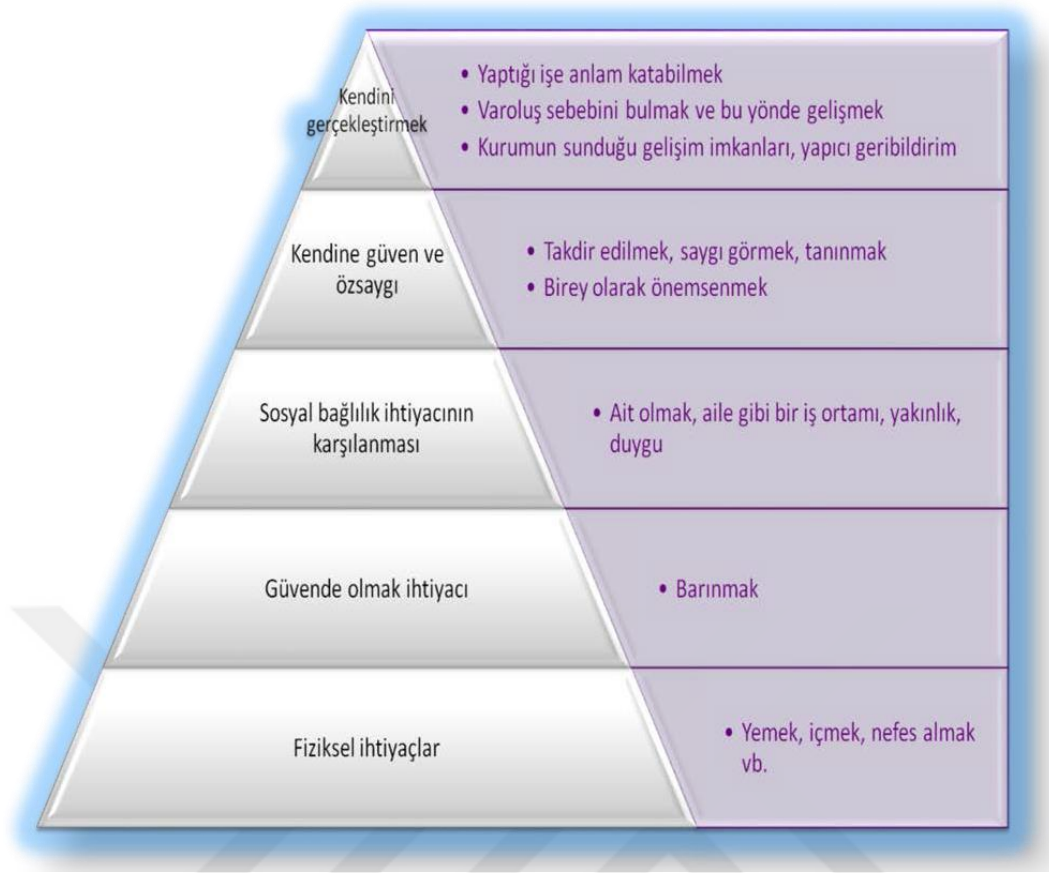
1. İçsel motivasyon: İçsel motivasyonda tepkinin nedeni kişinin içindedir. Bu tür güdülenme kişilerin gereksiniminden kaynaklanır²⁷.

İlgi, kabiliyet ve ilgi uyandırmak bu bilgilerin en önemlileridir. Yüksek seviyedeki içsel güdülenme başarı ile doğru orantılıdır²⁸.

2. Dışsal motivasyon: Davranışın nedeni kişinin dışında, içinde bulunduğu ortamdaysa, bu dışsal güdülenme olur. Bu bağlamda alınan ödül ve cezalar, idareci, öğretmen ve verilen sosyal yardım ve cesaretlendirmeler dışsal güdülendirme unsurlarıdır²⁷.

3. Motivasyonsuzluk: Kişiler kendi davranışlarıyla neticeleri arasındaki ilişkiyi kavrayamadıklarında motivasyonsuzluk söz konusudur. Bu bireyler ne içsel olarak ne de dışsal olarak motive olmazlar. Motive olmamış kişiler yetersizlik hissi yaşarlar ve olanları kontrol edemeyeceklerine dair bir beklenti içerisindedirler²⁹.

Bireyi güdeleyen hem içsel hem de dışsal faktörlerdir. Hangisinin birey için önemli olduğunu ise bireyin geçmiş yaşantılarına (yaşadığı sosyo-ekonomik çevre, aldığı eğitim vs.) kaynaklanan algı biçimi belirler. Örneğin koruyucu bir aile ortamından gelen bireyler güdülenme sorumluluklarını ve beklentilerini dışsal faktörlere yüklerler³⁰.

Şekil 2.1.Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi³²

2.1.3. Fizyolojik Gereksinimler

Kuramın başlangıç noktası olarak kabul edilir. Bireyin homeostatik dengesini koruyabilmek için ihtiyaç duyduğu yiyecek, içecek, oksijen, uyku, cinsellik ve hareket etme kavramlarını içerir. Bu gereksinimler giderildikten sonra diğer gereksinimler belirecektir.³¹

2.1.4. Güvenlik Gereksinimi

Bireyin fizyolojik gereksinimlerinin karşılanmasından sonra ortaya çıkan bir durumdur (Şekil 2.1³²). Bu aşamayı iki şekilde ele almak mümkündür. Birincisi; bireyin yaşadığı toplum içerisinde barınma korunma (kanun ve yasalar ile), çalışma ortamında fiziksel güvenliğinin sağlanması, ikincisi; günlük yaşamında sağlık kontrollerinin sağlanması, geleceğinin güven altında olmasını sağlayacak sosyal sigorta ve emeklilik

haklarından yararlanabileceği bir iş imkânına sahip olması gibi spor ortamında güvenlik ise, yapılan sportif aktivite gereği fiziksel sakatlıkların önüne geçebilmek (futbolda tekmelek, boksta kask, eldiven vb.) ve seyirci saldırganlığını engellemek amacıyla çeşitli önlemlerin alınması olarak değerlendirilebilir.³²

2.1.5. Sosyal Gereksinimler

Fizyolojik ve güvenlik gereksinimi giderildikten sonra ortaya çıkar. Genellikle toplumsal, bireyler arası ilişkiden söz edilir, hem vermeyi hem de almayı içerir. Aile, aşk, arkadaşlık gibi insanlarla sevgiye dayalı ilişkiler kurma, bir yere ait olduğunu hissetme gibi gereksinimleri kapsar. Bu gereksinimlerin eksikliğinde bireyler sosyal ilişkisi zayıf, reddedilmiş ve yalnızlık hissine kapılırlar.^{31(s.12)}

2.1.6. Saygınlık Gereksinimi

Saygınlık gereksinimi, iki alt bölümde incelenir. Bunlar bireyin kendine duyduğu saygı ve güvendir. Diğer yandan başkalarının beğenisini ve saygısını araması ön plandadır. İnsanın kendine duyduğu saygı ve güven kapsamında, güçlü olma, başarı elde etme, olgunlaşma, ustalaşma, bağımsızlık ve özgürlük istemleri yer alır. Burada önemli olan bireyin bu iki tür saygıyı hak etmiş olmasıdır. Bunların karşılanması kendine güven, değerli olma, kendini yeterli görme hislerini verir.³³

2.1.7. Kendini Gerçekleştirme Gereksinimi

Gereksinimler hiyerarşisinin en üst basamağında yer alan bir gereksinimdir. Diğer dört basamağın yerine getirilmesinden sonra açığa çıkar. Bir bireyin yapmış olduğu işte en üst düzeyde olmayı, diğerlerinden farklı olmayı istemesi, kendi potansiyelini, yaratıcılığını, kabiliyetlerini gerçekleştirebilmeyi amaçlaması anlamına gelmektedir.³⁴

2.2. Spor

Spor kavramının evrensel olarak kabul edilmiş belirli bir tanımı

bulunmamaktadır. Fakat spor olarak tanımlanan faaliyetlerin belirli ortak noktaları vardır. Spor, belirli kuralları olan, rekabet ortamı yaratan, keyif veren bir bütündür. Bireysel veya grup olarak yarışma, eğlence ve güç kullanma amacıyla gerçekleştirilen, kendi prensip ve kuralları olan, düzenli çalışma ve çaba gerektiren bedensel hareketlerdir.³⁵

Spor, ekonomik, toplumsal ve kültürel ilerlemenin ana ögesi olan İnsanın fiziki ve psikolojik sağlığını ilerletmek, karakterinin oluşumunu, kişilik özelliklerinin gelişimini sağlamak, bireyin mücadele azmini arttırmak bunun yanı sıra belirli ilkelere göre, mücadele ölçüleri içerisinde rekabet etme, heyecan duyma, mücadelede galip gelmek maksadıyla yapılan aktiviteler olarak da ifade edilebilir³⁶. Ferdi ya da kolektif oyunlar biçiminde yapılan genel olarak yarışmaya yol açan, bazı kesin kurallara göre uyarlanan ve fayda beklenmeyen vücut hareketlerinin hepsidir.³⁷

2.2.1. Sporda Motivasyon

Sporcu, vücuduna odaklanmaktan kurtularak dış dünya ile yaklaşır, özgüveni artar. Zihni rahatlar, işine odaklanır ve sürekli hareket halinde olmayı arzulamaktadır.³⁸ Kişinin spora sadece spor sevgisi gibi nedenlerle yöneldiğini iddia etmek yeterli değildir. Spor aktivitelerinde yer alan bireylerin davranışları, güdülenme ile açıklanmaktadır. Öncelikle sporcu, hareket etme ihtiyacını gidermektedir. Belirli prensiplere bağlı olarak düzenli ve sürdürülen spor aktiviteleri, organizmada pozitif gelişimlere neden olur.

Hareket gereksinimi, doyumun spor çeşidi, spor malzemeleri, sosyal münasebetleri geliştirme benzer koşullar bulunduktan sonra, diğerleriyle etkileşim durumunda olma, sağlıklı yaşama çabası gibi güdülerle beraber somut bir anlam alır.³⁹

Benzer yeteneklere ve çalışma şartlarına sahip birçok sporcudan sadece bazıları yüksek performans sergileyebilmektedir. Eş şartlara rağmen bireylerin başarı

düzeylerinin farklı olmasının ana sebebi, güdülenmedir.⁴⁰

1970'li yıllardan günümüze kadar araştırmacılar neden genç insanlar spor yapmak istemektedirler, hangi faktörler çocukların spora katılımdan zevk almalarını sağlamaktadır veya neler genç sporcuların organize sporlara katılımını engellemektedir sorularıyla ilgilenmişler ve bu yönde çalışmalar yapmışlardır.⁴¹

Harter' in Yeterlik Motivasyonu Teorisine göre, bireyler akademik, spor ve akran ilişkileri gibi birçok alanda başarılı olmak, kendilerini kanıtlamak için motive olmaktadır ve yapılan araştırmalardan çıkan sonuca göre çocukların belli aktivitelere katılımıyla bu aktiviteleri uygulama yetenekleri arasında bir korelasyon bulunmaktadır. Başarılı oldukları takdirde bu deneyim algılamalarını yükseltip katılımlarını devam ettirmede önemli olmaktadır. Bireylerin yarışmalarda iyi performans sergileyebilmeleri için ihtiyaç olan koşullardan biride o bireylerin motive olmaları için gerekli etmenleri de iyi bilmelidir. Spor psikolojisi ve sporun ana öğelerinin başında motivasyon bulunmaktadır.^{8(s.12)} Bu nedenle sporla ilgilenen tüm bireylerin motivasyon üzerinde durması ve bu kavramı iyi bir şekilde anlamış olması şarttır.⁴²

Çalıştırıcı için en önemli unsur, onun sporcuyu harekete geçirici özelliğine sahip olması, o özelliğini geliştirmesi ve başarıya ulaşmasını sağlaması önemli faktörlerdir.⁴³

2.2.2. Spor Branşlarına Katılmada Rol Oynayan Motivasyonel Faktörler

2.2.2.1. Toplum

Yeni bir asır içerisine giren günümüz dünyasında diğer birden fazla kategoride olduğu gibi hızlı ve oldukça fazla bir şekilde değişime uğramıştır. Sporun, tarihin her evresinde insan topluluklarıyla fazlaca etkili ve gizemli bir ilişkisinin varlığı bilinmektedir.⁴⁴

Bireylerin hayatı, coğrafi koşullar yani tabiat ve toplum içinde geçer. Bunlar çevresel koşullardır, birbirlerinden farklıdır ve farklı nitelikler taşırlar. Sosyal çevre,

bireyin çevresindeki diğer insanlardan ve bunların meydana getirdikleri örgütlerden, kurumlardan ve kurallardan (gelenek, görenek, örf ve adetler gibi) oluşur. “Toplumsal çevrenin bireye karşı takınacağı tavırda, yani işleyiş yasalarına karşı davranışta bulunan bireylere karşı uygulayacağı yaptırımlarda, bireyin toplumsal özellikleri (yaşı, cinsiyeti, ekonomik ve sınıfsal yapısı vb.) ölçüt olarak dikkate alınır. ⁴⁵”

Bir toplumda spora katılımın oranı, düzeyi, faydası ve problemleri yalnızca bireylerin kabiliyetleri ve eğilimleriyle orantılı olmamıştır. Halkın bu tür faaliyetlere olan davranışları nedeniyle organizasyonu, spor yönetimi oldukça önemlidir. Günümüz dünyasında bütün dünya devletleri, sporu çok önemli görmekte ve milletlerarası spor faaliyetlerinde ön sıralarda olabilmek için yarışmaktadırlar. Bütün bu neticeler milli itibarın bir devamı olarak görülmektedir. Fakat yenilenler daima galip gelenlerden sayıca fazladır. Üstünlükleri devamlılık gösteren devletlerde görüldüğü gibi bedensel faaliyetlerin bu insanların hayat tarzıyla değişmez bir bütün oluşturduğu anlaşılmaktadır.⁴⁶

2.2.2.2. Aile

Aile, sosyal çevre ile spor organizasyonlarını görmeye sebep olan ilk parçadır. Ailenin sosyalleşmedeki ilk dokunuşu, bireyin spora başlayıp başlamayacağını ve başlıyorsa ne şekilde spor yapacağını seçmektir. Ailelerin spora olumlu bakış açısı, kuşaklar arasında spora eğilimi ve alakayı çoğaltır. Buna ek olarak, veliler de spor yapıyor ya da geçmiş yıllarda spor yapmışlar ise; çocuklarını da spora aktif olarak katılmaları için destekliyorlarsa ve spor aile içerisinde önemli bir faaliyetse, genç bireylerin spora ilgisi artacaktır. Bireyin spor aktiviteleri içerisindeyken ailesini beraberinde görmesi, aile ile paylaşılabilen ortak konuların artmasına ve aile ilişkilerinin güçlenmesine katkı sağlar. Kenyon ve Grogg, sporcular için sporcu olmada

önemli unsurları incelemişlerdir. Birçok unsur (yakın çevre, aile, okul-iş çevresi, toplum – kitle iletişimi) içerisinde spora yönelmede en önemli etken aile çıkmıştır.^{46(s.104)}

2.2.2.3. Arkadaş

Arkadaşlar, öğretmenler ya da popüler idealler: Bütün bu kişiler, insanı etkileyen ve özdeşleşme arzusu yaratan modelleri temsil ederler. Özdeşleşmek isteyeceğimiz belli bir sosyal statüyü temsil eden örnek figürlerden yoksunsak, önümüz de izleyebileceğimiz bir kılavuz yok demektir; bu durumda bir amaca ulaşmamız da epey güç olacaktır. Günlük faaliyetler: Bunlar davranışlarımızı sürekli olarak belirleyip değiştirirler. Genç yaşlarda edinilmiş bir deneyim, yaşanmış bir olay kalıcı olabilir ve davranışlarımızı kapsamlı olarak belirleyebilir. İnsanlar yaşam boyunca bir yandan davranış öğrenmeyi, bir yandan da onları sosyal çevreye uyumlayıp biçimlendirmeyi sürdürürler. Davranışlarımızın koşullanıp belirlenmesi süreci hiç bitmez.^{11(s.61)}

Sosyalleşme süreci içinde önemli kaynaklardan biride bireyle aynı yaştaki akranlarıdır. Aileler gibi akranlarda bireysel ilişkilerde önemli bir faktördür. Akran grupları bireyin seviyesinde denk bir etkileşimi temsil ederken, anne ve babalar ile olan etkileşim daha fazla seviyededir. Zira anne babalar sözü dinlenen, sevilen aynı zamanda sayılan kişilerdir.

Sosyalleşme kurumlarından aile ve akran gruplarının önemine dair araştırmalar aşağıdaki sonuçların ortaya çıktığını göstermiştir. Bireyler için aileler uzun dönemli hedeflerin ve vazgeçilmez değerlerin özümsemesinde önemli bir paya sahipken, akran grupları boş vakitleri değerlendirme, görünüş, cinsel tutumlar gibi mevcut olan hayat şekline tesir etmede önemli bir role sahiptir.⁴⁷

2.2.2.4. Kitle İletişim Araçları

İletişim, iki obje arasında oluşan haber, bilgi, düşünce, yorum vb. şeylerin, ileti yoluyla alış veriş sürecidir. İletişim, en sade ve kısa şekliyle bilgi, haber veya genel

olarak kültürün insan toplumlarına dağılımı olayıdır. Kitle iletişimi, kendi içinde bir görece daha az farklılaşmış bir topluma yönelik bilgi ve anlam iletimidir. Haberleşme, en geniş tanımıyla, bilgi, fikir ve tutumların iletilmesidir. İletişim, insanın türsel niteliği olan sosyalleşmenin ortaya çıkmasıdır⁴⁸.

Spor, insan topluluklarının yakından ilgisini çeken, onları bir araya toplama görevini yüklenen bir aktiviteyken, bu aktiviteden uzak ve bilgisi olmayan kişiler, spor basın bağına kurulması ile sporu öğrenmeye başlamışlardır. Eski Roma'da ki gladyatörlerin mücadelesi bir spor olarak kabul edilirken, topluma bu bilgileri ulaştıran ve tarihte ilk basın kitabelerinden biri olarak kabul gören bu haberler, basın ile sporun ilk defa bir araya gelmesi olarak kabul gördü. O günden günümüze kadar spor-basın bağı süre geldi.⁴⁹

Kitle iletişim araçları genellikle eğlenceyle beraber anılır ve kitle iletişim araçlarının çoğunun insan hayatında çok az bir yer tuttuğuna inanılır. Buna ek olarak bu düşünce tam olarak doğru değildir. Kitle iletişimleri, toplumsal faaliyetlerin başka pek çok alanında da yer alır. Televizyon, gazete ve internet gibi gereçler, bizim hayatımız ve kamuoyu üzerinde de etkileyici bir gücü bulunmaktadır. Bunun sebebi, bu kitle iletişim araçlarının sadece bizim davranışlarımızı belli ölçülerde etkilemesi değil, birçok toplumsal faaliyetin bağı bulunduğu bilgiye ulaşım gereçleri de olmalarıdır.⁵⁰

2.3. Erzurum' da Kar ve Buz Sporları Tesisleri

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü tarafından Erzurum 25. Dünya Üniversiteler Kış Oyunları için sıfırdan yapılan tesisler yaklaşık olarak 600 milyon TL'ye mal oldu. Tesisler, 5 buz sporları salonu, 3 kayak merkezi ile kayakla atlama tesisi, stadyum ve Oyunlar Köyü'nden oluşuyor. Cumhuriyet tarihinin tek bir organizasyon için en büyük spor yatırımı olarak görülen tesisler, 2000 izleyici potansiyeline sahip buz pateni salonu, 500 izleyici potansiyeline sahip buz pisti ve antrenman salonu, 3000 izleyici

potansiyeline sahip buz hokeyi salonu, 500 izleyici potansiyeline sahip buz hokeyi salonu, 1000 izleyici potansiyeline sahip körling salonu ile Konaklı Kayak Merkezi, Palandöken Kayak Merkezi, Kandilli Kayak Merkezi, Kiremitlik tepe Kayakla Atlama Tesisi, Cemal Gürsel Stadyumu ve Oyunlar Köyü'nden oluşmaktadır⁵².

2.3.1. 2000 İzleyici Potansiyelli Buz Pateni Salonu

Palandöken ilçesinde yer bulunan buz pisti, 7000 metrekare alan üzerinde, 5833 metrekare kapalı alana inşa edildi. 60x30 metre boyutlarında çok amaçlı (basketbol, voleybol, hentbol vs.) kullanılma özelliği olan buz pateni alanı içinde 1800 metrekare buz alanı, sauna, kondisyon, toplantı, basın toplantısı, ısınma, soyunma odaları ve VIP istirahat salonu bulunuyor (Şekil 2.2⁵²). Tüm bu odalarda telefon sistemi ve internet iletişim ağı bulunmaktadır.

Tesiste 100 aracın park edilebileceği açık otopark, 25 engelli otoparkı ile izleyici, sporcu, VIP ve ambulans girişleri vardır. 24 saat açık olan tesiste, 25 personel görev yapmaktadır⁵².

Şekil 2.2. 2000 Seyirci Kapasiteli Buz Pateni Salonu⁵²

2.3.2. 2500 İzleyici Kapasiteli Buz Pisti ve Antrenman Salonu

Palandöken ilçesinde bulunan buz pisti salonu, 8084,2 metrekare kapalı alana inşa edildi(Şekil 2.3⁵²). 30x60 metre boyutlarında olan çok amaçlı buz pisti salonunda 3 antrenman salonu, ısınma salonu, kondisyon salonu, 4 soyunma odası, 2 hakem odası, 2 antrenör soyunma odası, 4 kurutma odası, sporcular için sauna, ilk yardım odası, ofis ve büro, kafe ve fuaye alanları, VIP, loca ve seyir alanları ile basın seyir alanları bulunuyor. Odaların hepsinde telefon sistemi ve internet iletişim ağı bulunuyor. Tesiste 162 araçlık yer bulunan otopark, 15 engelli otoparkı, ayrıca ambulans otoparkı, seyirci, sporcu, VIP ve ambulans girişleri bulunuyor. Tesiste 15 personel çalışıyor.

Şekil 2.3. 500 Seyirci Kapasiteli Buz Pateni Salonu⁵²

2.3.1.3. 3000 İzleyici Kapasiteli Buz Hokeyi Salonu

Cemal Gürsel Spor Kampüsü alanında olan buz hokeyi salonu, 14288,49 metrekare kapalı alana inşa edildi(Şekil 2.3⁵²). Salonda FISU ve VIP locaları, basın ofisi ve toplantı salonları, idari personel için ofis ve bürolar, konferans salonu, 4 soyunma odası, 2 hakem soyunma odası ve 2 antrenör soyunma odası, sporcu dinlenme odası ve büfesi, 4 kurutma odası, kondisyon salonu, sauna, masaj odası, sağlık ve doping kontrol odası, seyirci fuayeleri ve kafe yer almaktadır. Odaların hepsinde telefon

sistemi ve internet iletişim ağı bulunuyor. Tesiste 484 aracın park edebileceği açık otopark, 20 engelli, 21 otobüs, 5'er naklen yayın aracı ve ambulans otoparkı ile seyirci, sporcu, VIP, ambulans, zamboni (kar temizleme aracı), basın girişleri yer almakta⁵².

2.3.3. 500 İzleyici Kapasiteli Buz Hokeyi Salonu

Cemal Gürsel Spor Kampüsü bölgesinde yer alan buz hokeyi salonu, 13390,7 metrekare kapalı alana inşa edildi. 60x30 metre ölçülerindeki çok amaçlı kullanım özelliğine sahip buz pateni salonu içerisinde sauna, 4 soyunma odası ve ısınma salonu yer almakta. Bütün odalarda telefon sistemi ve internet iletişim ağı bulunuyor. Tesiste 484 araçlık bir açık otopark, 20 engelli, 21 otobüs, 5 naklen yayın aracı, 5 ambulans otoparkı ile seyirci, sporcu, VIP, ambulans, zamboni, basın girişleri yer alıyor. Tesiste, 10 personel görev yapıyor.⁵²

2.3.4. 3000 İzleyici Potansiyelli Buz Hokeyi Salonu

Cemal Gürsel Spor Kampüsü alanında yer alan buz hokeyi salonu, 14288,49 metrekare kapalı alana inşa edildi. Salonda FISU ve VIP locaları, basın ofisi ve toplantı salonları, idari personel için ofis ve bürolar, konferans salonu, 4 soyunma odası, 2'şer hakem ve antrenör soyunma odaları, sporcu dinlenme odası ve büfesi, 4 kurutma odası, kondisyon salonu, sauna, masaj odası, sağlık ve doping kontrol odası, seyirci fuayeleri ve kafe yer almakta. Bütün odalarda telefon sistemi ve internet iletişim ağı yer alıyor. Tesiste 484 aracın park edebileceği açık otopark, 20 engelli, 21 otobüs, 5'er naklen yayın aracı ve ambulans otoparkı ile seyirci, sporcu, VIP, ambulans, zamboni (kar temizleme aracı), basın girişleri bulunuyor.⁵²

2.3.5. 500 İzleyici Potansiyelli Buz Hokeyi Salonu

Cemal Gürsel Spor Kampüsü bölgesinde yer alan buz hokeyi salonu, 13390,7 metrekare kapalı alana inşa edildi. 60x30 metre ölçülerindeki çok amaçlı kullanım özelliğine sahip buz pateni salonu içerisinde sauna, 4 soyunma odası ve ısınma salonu

bulunuyor. Bütün odalarda telefon sistemi ve internet iletişim ağı bulunmaktadır. Tesiste 484 araçlık bir açık otopark, 20 engelli, 21 otobüs, 5 naklen yayın aracı, 5 ambulans otoparkı ile seyirci, sporcu, VIP, ambulans, zamboni, basın girişleri bulunuyor. Tesiste, 10 personel görev yapıyor.⁵²

Şekil 2.4. 1000 Seyirci Kapasiteli Körling Salonu⁵²

2.3.6. 1000 İzleyici Kapasiteli Körling Salonu

Mecidiye Mahallesi'nde yer alan körling salonu, 10 bin 685,78 metrekare kapalı alana inşa edildi (Şekil 2.4⁵²). 58x31 metre ölçülerinde çok amaçlı kullanım özelliğine sahip buz pisti, 5 kulvarlı körling oyun alanı, antrenman salonu, 4 soyunma odası, ilk yardım ve doping kontrol odası, 2 antrenör ve 2 hakem soyunma odası, VIP ve basın için dinlenme salonları, ofis ve bürolardan oluşuyor. Tesiste 88 araçlık açık otopark, 9 engelli, 5 otobüs, 2 naklen yayın aracı otoparkı ile 3 otobüs cebi bulunuyor. Tesisin seyirci, sporcu, VIP, personel, zamboni girişleri yer almaktadır⁵¹.

Şekil 2. 5. Konaklı kayak merkezi⁵²

2.3.7. Konaklı Kayak Merkezi

Şehir merkezine 17 kilometre uzaklıkta yer alan konaklı kayak merkezi, 460 hektar arazi üzerine inşa edildi. Kayak merkezinin içindeki 62 hektarlık pist, oyunlar zamanında suni karla kaplanacak. Saatte 8 bin kayakçıya hizmet verebilecek merkezde hizmet binası, kafeterya, bakım binası ile sporcu ve ziyaretçilerin günü birlik ihtiyaçlarını gidermeye yönelik kayak kiralama, satış, gişe hizmetleri, yemekhane, dinlenme ve servis üniteleri yer almaktadır (Şekil 2.5⁵²).

Merkez, Erkekler Süper Büyük Slalom Pisti, Erkekler Büyük Slalom Pisti, Erkekler Slalom Pisti, Bayanlar Süper Büyük Slalom Pisti, Bayanlar Büyük Slalom Pisti ve Bayanlar Slalom Pisti'nden meydana geliyor. Merkezde, 2 bin 208 araç ve 12 otobüs için park alanı yer alıyor. Tesislerde 15 personel çalışıyor⁵².

Şekil 2.6. Palandöken Kayak Merkezi⁵²

2.3.8. Palandöken Kayak Merkezi

Şehir merkezine 4 kilometre uzaklıkta 3 bin 271 metre rakımda yer alan Palandöken Kayak Merkezi'nde 5 telesiyej, 1 teleski, 2 baby lift, 1 gondol lift, kafe binası, bakım binası ve Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü binası yer alıyor(Şekil 2.6⁵²).Merkezde, snowboard ve serbest stil kayak müsabakaları yapılacak⁵².

Şekil 2.7. Kandilli Kayak Merkezi⁵²

2.3.9. Kandilli Kayak Merkezi

160 hektar arazi üzerine inşa edilen Kandilli Kayak Merkezi merkez, oyunlarda biatlon ve kayaklı koşu yarışmalarına hizmet verecek. Şehir merkezine 36 kilometre uzaklıktaki merkezde pistlerin bin 713767 metre arasında değişiyor. 346 araçlık açık otoparkı yer alan merkezde yurt, hizmet, yarış idare ve bakım binaları ile kuzey disiplini deposu, kontrol binası ve biatlon deposu bulunuyor. Kayaklı koşu tesisi, 2,5 kilometre, 3,75 kilometre ve 5 kilometre mavi ve kırmızı pist ile iki sürat pistine ek olarak kayaklı koşu stadyumu, yarışma sevk ve idare binası, her bir takım için wax kabinleri, kayak test alanı, ısınma alanı, seyirci alanı, VIP çadırı, medya ve park alanından meydana geliyor. Biatlon pisti ise 2 kilometre, 2,5 kilometre, 3 kilometre, 3,3 kilometre ve 4 kilometre kayaklı koşu pistine ek olarak standart 30 elektronik hedef sisteminden oluşuyor. Pistte ayrıca 150 metre ceza turu parkuru, başla/bitiş alanı ve bin 500 kişilik izleyici alanı yer alıyor⁵²(Şekil 2.7⁵²).

Şekil 2.8. Kiremitliktepe Kayakla Atlama Merkezi⁵²

2.3.10. Kiremitlik Tepe Kayakla Atlama Merkezi

Palandöken Kayak Merkezi'nin kuzeyinde ve Oyunlar Köyü'nün güneyinde yer alan Kiremitlik tepe Kayakla Atlama tesisi, Kiremitlik tepe mevkiinde bulunuyor. K 125 ve K 95 yarışmaları için 2 atlama kulesi (Şekil 2.8⁵²) bulunan tesiste, 3 adet K 65, K 40 ve K 20 antrenman rampaları da bulunuyor. Kuleler, sponsoru olan Türk Telekom'un isminin taşıyor⁵².

Şekil 2.9. Oyunlar Köyünden bir görüntü⁵²

2.3.11. Oyunlar Köyü

Erzurum Atatürk Üniversitesi ve Kredi Yurtlar Kurumu Yerleşkesi içerisinde yer alan Oyunlar Köyü, kent merkezine 3 kilometre, havaalanına ise 11 kilometre uzaklıkta bulunuyor. Oyunlar Köyü, karma, uluslararası ve konaklama alanı olmak üzere 3 ana bölümden meydana geliyor(Şekil 2.9⁵²). Karma alanda, medya alanı, bowling ve bilardo salonları, eğlence merkezi, ulaşım terminal alanı, iki market, pastane, sinema, bankalar ve ATM'ler bulunurken, uluslararası alanda akreditasyon merkezi, takım kaptanları ve delegasyon başkanları toplantı binasından meydana geliyor. Konaklama alanı ise konaklama blokları, Oyunlar Köyü yönetim binası, alışveriş merkezi, yemekhane, bayrak alanı, spor salonu, depo ve wax odası ve silah deposundan oluşuyor⁵².

2.3.12. Cemal Gürsel Stadı

Gençlik ve Spor Kampüsü mevkiinde yer alan 20 bin seyirci kapasiteli Cemal Gürsel Stadyumu, 12500 metrekarelik kapalı alana ve 110x75 metre çim sahaya sahip (Şekil 2.10⁵²). Stadyumda basın ve enformasyon merkezinde uluslararası yayın merkezi ve ana basın merkezi ile basın akreditasyon merkezi, atletizm salonu ve kulüp odaları yer alıyor.⁵²

Şekil 2.10.Cemal Gürsel Stadı⁵²

2.4. Kayak

İnsanoğlu binlerce yıldır kayakla iç içedir. Başka bir ifadeyle kayak, kar ve eğimin bulunduğu fiziki koşullara sahip yerleşim alanlarında bireylerin doğal hayat tarzı olmuştur.

Ülkemizde *kayak* adını verdiğimiz spor dünyanın birçok ülkesinde *ski* olarak bilinmektedir. Kelimenin aslında İzlanda dilinde *scidh*, Norveç dilinde *eski o* (ikiye ayrılmış tahta parçası)kelimesinden ya da Fince' deki "*suski*"den geldiği anlaşılmaktadır.

Kayağı ilk olarak kimlerin nerede yaptığına dair çeşitli görüşler ileri

sürülmektedir. Ancak Kuzey Moğolistan ve Baykal Gölü havzasında yaşayan kabilelerin bu işi taşıma-ulaştırma ve avcılık amacıyla yaptıklarını kabul eden tarihsel kaynakların sayısının ve dayanaklarının çok olması bu yöndeki görüşleri doğrular niteliktedir.

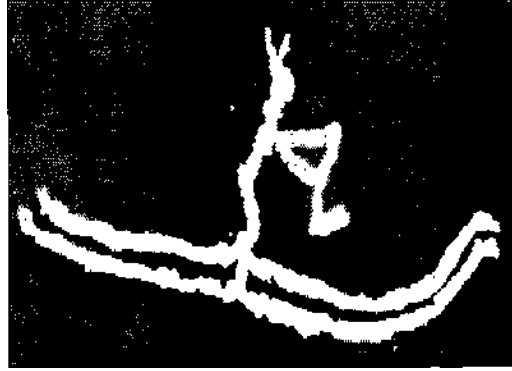
Çin kaynakları ve İsviçreli tarihçi Prof. Hess, kayakçılık tarihinden bahsederken "uzun süre karla kaplı olan Sibiry'a'nın kayakçılığın gerçek vatanı olmasının doğal olduğu gibi, yine tarihi belgeler kayağın Sibiry'a'nın en kuzey uç bölgelerine kadar ilerleyerek hayatlarını sürdüren Moğol ve Türk topluluklarına ait olduğunu işaret ediyor. Yine ünlü tarihçi Prof. Dr. Eberhard, "Çin'in Şimal Komşuları" adlı eserinde bütün bunları destekler nitelikte görüş bildirerek, Çinliler Ba-ye-Gu (Tölös) ve Mu-ma-Tu-Çüe Terden ağaç atlı Türkler olarak bahsetmişlerdir; diyor. Yine yörenin insanını anlatan Çinliler Ayaklarına bağlanır tahtaları vardır, koşarken ellerine eğri bir değnek alırlar ve yarış yaparken ona dayanarak iter ve süratle koşarlar demektedirler.

Bunun üzerine tarihçi Prof. Hess, Sibiry'a'nın icadı olan kayak sanatının, 2500 yıl önce Fin kavimlerinde Avrupa'ya getirildiğini ve oradan da İskandinavların bu işi öğrendiğini bildirmektedir. Finlandiya ve İskandinavya'nın farklı bölgelerinde uygulandıkları İ.Ö.2500 senesine değin giden bir düzine kayak keşfedildiğini; Norveç'in

Rodoy bölgesinde bulunan bir taş oymasında da (İ.Ö.4000) ilk kayaklı insan resminin görüldüğünü biliyoruz. Ancak bilinen iki şey daha vardır ki; İlk insanların kutup altı bölgelere gelişleri ve karda yürüyerek avlanmaları için ilk defa tahta kar ayakkabılarını kullandıklarından bahsedilmektedir (Şekil 2. 11⁵³).

Kayak hakkında tarihi ilk bilgiye Yunan tarihçisi Herodot'un gayri resmi hikâyelerinde ulaşılmıştır. 552 senesinde Teophanes, 700 yılında Pelvius Dianosile 800 yılında İngiltere Kralı Alfred tarafından yazılmış olan belgelerde "ski" sözcüğü ile karşılaşılmaktadır. Ayrıca Upsala papazı Uladimagrous tarafından 1555 yılında yazılan

"Şimal Memleketlerinin Tarihi ve Coğrafyası "adlı kaynakta da kayakla ilgili bilgilere rastlanmıştır⁵³.

Şekil 2.11. Norveç'in Rodoy Bölgesinde Bulunan 4000 Yıl Önce Çizilmiş Duvar Figürü⁵³

Kayağa ilk yazılı yollamayı yapanlar, komşularını "Tahta Atlara Binmiş Türkler" olarak niteleyen Çin tarihçileridir. Kayağa ait yazılı belgeler arasında sekiz- dokuz bin yıllık bir zaman boşluğu görülmektedir.

Taş, Tunç ve Demir dönemlerini kapsadığı için kayak kullanımını ister istemez coğrafya bölgelerine ve kullanım nedenleri ile de şekillerine göre gruplandırmalıyız. En doğru gruplandırma kayağın; Orta Asya insanı için savaş, kutup altı çevresi insanları için ulaştırma, dağlık Orta Avrupa bölgesi İnsanları için, ise; hem ulaştırma, hem spor vasıtası olarak kullanılmıştır (Şekil 2.12⁵³).

Eldeki bazı bilim bulgularına göre bu üçüncü kullanım biçimi ancak demir çağına girildikten sonra belirmiştir. Kayak sporu ile ilgili yazılı işlemlerin 1550-1750 seneleri arasında yoğunluk kazandığı da bilinmektedir. Genel anlamda bu belgeler karlı durumlarda nasıl avlanıldığını ve hangi metotlarla hareket edilmesi gerektiğini anlatmaktadır. Bazı resimlerde İsveç ve Finlandiya'nın kuzeyindeki Laponya halkının ok ve mızrak kullanarak nasıl avcılık yaptıklarını görmekteyiz.

1774 yılında Norveç ordusunda kayak talimatnamesi bulunması ve Panak'ın yazdığı kitapta da, kayak eğitimi ve kayakla atış kurallarının esaslı bir şekilde yazılmış

olması da o dönem de savunma-saldırı amaçlı yapılan kayağın kökleştiğinin bir göstergesidir. Hatta İsveç-Norveç arasındaki savaşta, Norveç'in iki bin kadar kayakçı birliğinin olması bu işin askeri amaçlı olarak iyice yerleştiğini göstermektedir.

Kayakta ilk resmi örgütlenme 1861 yılında Christiana (Norveç) da kayak kulübünün oluşturulmasıyla başlamıştır. Bu sırada 1865'te Norveçli General BerglandeVin'in“Kayak Kayma” adlı klasik bir kitabı çıktı.

Şekil 2.12. Norveç'in Rodoy Bölgesinde4000Yıl Önceye Ait Olduğu Sanılan İlkel Kayaklar.⁵³

1870'te kayak kulübü kurucularının gayret ve destekleriyle Telemarchiki köy delikanlısı tarafından kayak halka tanıtıldı. Bu gençler bozuk arazide kayakla estetik ve ilgi çeken hareketler göstererek, halkın isteğini artırmışlardır. İlk defa yine bu dönemde 1879'da kayak kros yarışması yapıldı. Bu sırada kayakla atlamada da 25 metre mesafeye sıçrama kaydedilmiştir.

Kayakla atlama bu sporun halk tarafından ilgi görmesi ve yaygınlaşmasında iyi bir araç olmuştur.1891'de Almanya'nın Münih şehrinde kayak kulübü kurulmuştur.1893'ten itibaren kayak kulüpleri çoğalmış ve üye sayısı artmıştır. Her yıl Cihan Kayak Yarışmaları yapılmaya başlanmış bu yarışmaların ilki 1891'de Hygely kügev de diğeri ise;1892'de Cristiana'da Kralında katılımıyla Holmenkol Kayak Merkezinde yapılmıştır⁵³.

Bunun üzerine 1893 yılında İsviçre'nin İtrolinlim Ezolhal Dağlarında Prag geçidini aşmak suretiyle tur kayağı yarışması yapılmış, hatta bu turda İsviçreli turist kayakçılardan meşhur Şarlok Hölmes'i yazan Konan Doviv' de katılmıştır.1890

tarihinde Avusturya'da Matthias Zdarsky adında bir ressam uzun bir çalışma sonunda yeni bir bağlama üretmiş ve bu şahıs teorik ve pratik kayak öğretimine başlayarak kurslar açmıştır.

Zdarsky'nin 1890 yılında geliştirdiği bu yönteme Alp Usulü denilmiş (schi tecnic) bu yöntem sayesinde kayak 4 günde öğrenilmeye başlanmıştır. Yine bu yıllarda Avusturya'da ve İsviçre'de hemen her dağda bölge kayak kulüpleri oluşturulmuş ve I. Dünya Savaşı'ndan önce Almanya Kayak Birliği'nin 400 kulübü ve bunların 30.000 üyesi; Avusturya Kayak Birliği'nin 60 kulübü, 8000 üyesi; İsviçre Kulüplerinin üye sayısı ise 6500'e ulaşmıştır⁵³.

Başka deyişle kayağın bir spor olarak kullanımı Polonya, Çekoslovakya, Romanya ve Yugoslavya'nın da katıldığı Uluslararası Kayak Federasyonu kurulmuş, bir son yüz yıl içinde önem kazanmıştır.

Bilindiği kadarıyla ilk yarışmalar İskandinavya 49'lar (Kırk dokuz kişi) ve Kaliforniyalılar tarafından düzenlenmiştir. Aynı senelerde örnek bir müsabakanın Norwegian (Norveç) kasabasında, 2 güçlü genç arasında yapıldığı da kayakla ilgili kaynaklardan anlaşılmaktadır. Bu gençler Christiania (Yeni Oslo) ve Telemare'dır. Bu nedenle bu güne değin kayak dönüşlerinde bu kişilerin adları birer teknik ismi olarak kullanılmaktadır.

Telemarc'ın İskandinavya'da bugün bile bir dönüş stili ve branşı olarak bilinmesine rağmen, bütün kayakçılar Christian'nın kısaltılmış şekli olan "Christie" kelimesine aşinadır. İki kasaba arasında yıllar önce yapılan bu yarışmanın özellikle Norveçlilerin övünç kaynağı olan ve her yıl geleneksel olarak kutlanan Hollmen Kollen Festivali' dir. Bu festival çok görkemli olarak yapılır. Bu organizasyona da Norveç Kralı ve devlet adamları her zaman izleyici olarak katılmaktadırlar. Kayak tarihsel süreç

içerisinde nerede ve ne amaçla yapılırsa yapılsın, spor amacıyla ilk kez Norveç'te yapıldığı kesindir. (Şekil 2.13⁵³)

Kayak sporu günümüzdeki konumuna gelene kadar farklı aşamalar geçirmiştir. Bu aşamaların neticesinde, kayak iki ana kategoriden meydana gelmiştir. Bu kategoriler; Alp ve Kuzey Disiplinidir. Alp tekniği adını bu branşın geliştiği Avrupa'da olan Alp Dağlarından özellikle (Fransa, İsviçre ve Avusturya)almıştır. Özellikle Avusturya'daki Matthias Zdarsky gibi dik yamaçlarda ve çok karlı doruklarında kayak yapan usta kayakçıları ile beraber dünyaya meydan okumuştur. Bu bireyler yarıştıkları müddetçe tek sopa kullanmaktaydılar. Bu onların kuvvetli ve kabiliyetli olduklarını ve Alp dağlarında kayak yapmanın mümkün olacağını ispatıdır. Zdarsky'nin bu istekli yarışma ruhu kayak yapılacak alanları sağlamıştır.

Alp kayağının ünlü İngiliz tarihçisi Arnold Lunn 1892 yılında kayak sopaları yerine uzun değneklerini bacak arasına alarak fren görevinin de bu sopa ile sağlandığını anlatmaktadır.1893yılında Fritbol Tansen "Gronland'ı Kayakla Geçmek "adlı kayak kitabını çıkarmıştır⁵³.

Şekil 2.13. Vikinglerde Kayak⁵³

1900'lü yılların başında Alp köylerinin hemen hepsinde kayak yapan askeri birlikler oluşturulmaya başlamıştır. İtalya'da bu konuda yapılan ilk çalışmalar 1902'de gerçekleştirilmiş, hatta İtalyan köylülerinin yüksek tepelerden, kayaklarla hızla kendilerine doğru gelenleri ilk kez gördüklerinde, tepkileri büyük ve şaşkıncı olmuştur.

Kind ve arkadaşları, kayarken karşılaştıkları köylülerin, "Şeytan! Şeytan!" diye bağırarak kaçtıklarını anlatılmaktadırlar. Ancak bu spor İtalya'da süratle gelişme göstermiş 1904'te Birinci İtalyan Kayakçıları Ulusal Toplantısını yapmışlardır. Bu toplantıya Milano Torino ve Ceniova'dan gelen kayakçılarda katılmış, iki yıl sonra, Susa kasabasının doruğu olan Oulx'ta, Kindil kayak merkezinin açılışını yapmış ve 1907 yılında, Kind, İsviçre'de Bernina tepelerinde ölmüştür.

7 Kasım 1908'de Milano'da bir kayak kulübü ve 1920 yılında ise resmileşen İtalyan Kış Sporları Federasyonu kurulmuştur. 1930 yılında İtalya'nın kayak merkezlerinden biri olan Susa kasabasında Sestrieres'te Kayak Merkezinde ilk kez Dünya Şampiyonası yapılmıştır. Ancak bir asırlık mazisi olmasına rağmen İtalya şu anda dünya şampiyonalarını düzenlemenin yanı sıra Olimpiyat ve Dünya şampiyonları da yetiştirmektedir⁵³.

2.4.1. Alp Kayak Tekniği

Kayağı çok yaygın yapan Norveçlilerin Zdarsky ve Telemarc'ın Christiania dönüşleri Alp Kayak Tekniğinde büyük bir etkinliğine sahip olmuştur. Bumetot Avusturyalı Hannes Schanider tarafından geliştirilmiştir. Ancak Hans Schanider Avusturya'nın Saint Anton köyünde doğmuş ve belirli stillerin gelişmesini de sağlamıştır. Özellikle alçak pozisyonda alıkoymalı dönüşleri ve üstün yeteneği onu Alberg Tekniği'ni ortaya çıkaran kişi olarak üne kavuşturmuştur (Şekil 2.14⁵⁸). Alberg Tekniği kırk yıl kadar dünyada etkisini sürdürdü⁵³.

Şekil 2.14. Alp Kayak Tekniği⁵⁸

2.4.2. Türklerde Kayak

Çin'in kuzey ve kuzey batısının dağlık ve ormanlarla kaplı olan bölgesinde Eski Türkler yaşamaktaydılar. Bu bölgede kışın erken gelmesi, uzun sürmesi sebebiyle; bu bölgede yaşayan kişiler zor hava koşulları altında doğa şartlarına uymak ve hayatlarını bu koşullara göre düzenlemek zorunda kalmışlardı. Bu yörenin insanları, kışın karın çok yağması, nehirlerin buz tutması sebebiyle yaşamlarını sürdürmek amacıyla gerektiğinde kar ve buz üzerinde kolay hareket edebilmek için kayak ve kızaktan faydalanmışlardır⁵³.

Tarihçi Prof. W. Eberhard, Çin kaynaklarına dayanarak yaptığı çalışmalarında, eski Türklerde kayak ve kayakçılığın var olduğunu, savaş ve göçlerle Avrupa'ya ve İskandinavya'ya ulaştığını bildirmektedir⁵³.

İ.O.5.yüzyıla ait Çin kaynaklarında (Tung-dyenveh'ing-Tang-sıt adlı eserlerde) Çin halkının kayak ve kayakçılığı bilmediği, Orta ve kuzey Asya'da yaşayan Türk kavimlerinde gördüklerini ve onlara tahta ayaklı, at ayaklı ve benekli ala at gibi adlar taktıklarını öğrenmekteyiz.

2.4.3. Cumhuriyet Döneminde Kayak

Birinci Dünya Savaşı sebebiyle bir süre yerinde sayan, kayak sporu; savunma amaçlı ise ilk defa Eğridir Dağcılık talimğâhında (1927) kayak bölükleri kuruldu.

Kayak sporunun sivil halkın yaygınlaşması ise 1930 senesinde yıllara kadar Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü ve Ziraat Yüksek Mektebinde Alman beden eğitimi öğretmeni Ridel'in liderliğinde, kayak malzemeleri, öğrenim görülen okulların karşılaması şartıyla aktif olarak hizmete girmiştir.

1933 yılında İstanbul Galatasaray Lisesi'nde görevli olan bir ekip Bursa Uludağ'a gelerek kayak yapmış ve aynı zamanda Halk evlerinin spor kolları Bursa Halkevi Uludağ'da, Ankara Halk evi Elmadağ'da, Erzurum Halk evi Palandöken'de kayak etkinliklerini başlatmışlardır⁵³.

2.5. Kayaklı Koşu

10 km. bayanlar

50 km. erkekler

10 km. takipli erkekler

5 km. takipli bayanlar

15 km. erkekler

1.5 km. Sürat erkekler

15 km. çoklu çıkış bayanlar

1.5 km. Sürat bayanlar

30 km. bayanlar

10 km. Bayanlar 10 km. Takipli Erkekler 10

30 km. çoklu çıkış erkekler 4x10 km. bayrak erkekler km. men 15 km. çoklu

çıkış 30 km. Bayanlar 30 km. çoklu çıkış 4x10 km. Bayrak Yarışı erkek 4x5 km. Bayrak

Yarışı Bayan 50 km.4x5 bayrak bayanlar Erkek 5 km. Takip Bayan

1.5km. Sürat erkek

1.5km. Sürat bayan

Bilinen en eski kar sporu branşı Kuzey Disiplini Kayak Yürüyüşü veya yarışmasıdır. Eski zamanlarda bir ulaşım aracı olarak kullanılan kayak, daha sonradan spor müsabakalarına dönüşmüştür. Günümüzde Avrupa'da en yaygın olan dinlendirici spor dalıdır.

Kayaklı koşularda klasik veya serbest teknikler kullanılır. Son Olimpik Kış Oyunları'nda 10 yarışma yer almıştır. Erkeklerde;

10 km. Klasik,

15 km. Serbest (takipli başlama), 30 km. Klasik,

50 km. Serbest teknikle koşulan yarışmalar ile

4x10 km. bayrak yarışı ilk iki etapta klasik ve son iki etapta serbest teknik yapılır. Klasik stilde kayaklar düz alanda paralel olarak, yokuşlarda balık kılıcı pozisyonunda kullanılır. Geri kaymaları engellemek için kayağın altının orta kısmına tutucu vaks (mum) sürülür. Serbest stilde her çeşit kayakla kayış stili uygulanabilir. Serbest stil, klasik stile göre daha hızlıdır ve vücut kuvveti ister.

Bireysel mücadelelerde, sporcular çoğunlukla her 30 saniyede bir başlar. Antrenörler müsabaka süresince koşuculara sıralamalarını ve sürelerini iletirler.

Bayrak müsabakalarında takımların ilk sporcuları toplu bir şekilde çıkış bölgesinden mücadeleye başlarlar. Bayrağı bir sonraki arkadaşına vermek için gelen sporcunun sonraki takım arkadaşına el ile dokunması gerekmektedir.

Takipli kayaklı koşu iki aynı etaptan meydana gelir. İlk etabın (erkekler 10 km. ve bayanlar 5 km. klasik teknik) neticesinde alınan zaman sonuçları, sonraki etabın (erkekler 15 km. ve bayanlar 10 km. serbest teknik) çıkışındaki sıralamayı belirler. Çıkış süreleri, ilk etapta yarışmacıların bitiş çizgisine varış farklarına göre belirlenir, ikinci müsabaka sonunda en iyi dereceyi alan sporcu, bütün müsabakaların galibi olur.

Müsabaka esnasında, hava koşullarına ve kar durumu baz alınarak (nemli veya kuru) kayakların altlarına vaks denilen kaydırıcı madde sürülür⁵³.

2.6.Kayakla Atlama

Bireysel Kİ 20 büyük trampelen, erkekler Kİ 20 bireysel (90 m.) erkek

Takım Kİ 20 büyük trampelen, erkekler Kİ 20 takım (90 m.) erkek

Bireysel K 90 normal trampelen, erkekler K 90 bireysel (70 m.) erkek

Kayakla atlama branşının kökeni Kuzey Avrupalı çocukların kayak atlama

oyunlarıdır. Zaman içerisinde izleyicisi artmıştır, çekici ve göz alıcı spor branşı olarak kabul görmüştür. Kayakla atlama, Kış Olimpiyat Oyunlarının 1924'te yapılan ilk oyunlardan beri oyunların içerisinde bulunmaktadır. Kayakla atlamada ölçütleri belirli trampelenler kullanılır. Kayakla atlama ferdi yarışmaları, normal trampelen (K = 90) önemli atlama bölümü 90 m. ve büyük trampelen (K = 120) kritik atlama noktası olarak belirlenen bölgeden 120 m. olan trampelenlerde uygulanmaktadır. Atlamaya başlarken küçük trampelenler kullanılır. Takım müsabakalarında ise büyük trampelen kullanılır. Her takım 4 atlayıcı sporcudan meydana gelir.

Her atlayıcının 2 atlama hakkı bulunur. Beş hakem puanlama yaparken atlama çıkışından inişe kadar stil için 20' ye kadar puanlama yaparlar. Verilen en büyük ile en küçük puanlar diğer puanlardan çıkarılır.

Sporcuların tümsekler üstünde kaymaları, sıçrayarak farklı hareketler uygulamaları (Moguls) ve kar ile oluşturulan kısa ve küçük trampelden fırlayarak takla atmaları (Aerials) branşlarında meydana gelen Akrobatik Kayak Yarışmaları 1988' de Calgary Olimpik Kış Oyunları'nda gösteri sporu olarak bulunmuş, daha sonra Albert Ville Oyunları'nda Moguls dalı ile Lille hammer Oyunlarından Aerials branşı ile ve 1998 Nagano Kış Olimpiyatlarında da her iki branşta Kış Oyunlarının programında bulunmuştur⁵⁴.

Şekil 2.15. Kayaklı Koşu⁵⁸

Üç hakemin toplam 60 üzerinden verdiği puan dikkate alınır. K = 90

Trampleninde kritik noktadan (90) puana her fazla m. için 2 puan ve K = 120 Trampleninden kritik noktadan(120) puana her fazla metre için 1.8 puan eklenir. Telemark pozisyonunda iniş yapmayan atlayıcıdan 4 puan indirilir. Telemark pozisyonu sporcunun bir bacağı önde, öteki bacağı arkada bacaklar dizden bükülmüş şekilde eğimli kar yüzeyine inişidir. Akrobatik Kayak “Serbest Stil Kayak” adı ile de anılır. Moguls yarışmasında kayakçılar yaklaşık 27 derece eğimli kar yüzeyindeki engebelerde, iki kısa atlama dâhil belirli adette hava hareketleri yaparak kayarlar(şekil 2.15⁵⁸).

Yarışçılara puanlar, engebeleri hatasız dönüşler, stil, hareketlerde dinamiklik ve hız üzerinden hakemlerce tayin edilir. Puanlar, dönüşler için elliden, hava hareketlerinin her biri ve hız için yirmi beş üzerinden hesaplanır. Kayakçılardan iniş hattını muhafaza etmeleri, dönüşleri kısa ve hızlı sürdürmeleri istenir. Puan almaları için kayaklara hâkimiyetlerinin mükemmel olması aranır⁵⁴.

2.7. Biatlon

Kuzey Avrupa ülkelerinde kış ikliminin çok soğuk ve karlı geçmesi nedeniyle askeri eğitimlerde kayak ve atış birlikte yapılmış. Biatlon branşı, bu askeri eğitimden esinlenmesiyle ortaya çıkmıştır(Şekil 2.16⁵⁸).Biatlon, Olimpik Kış Oyunu'dur. Kayaklı koşu; kayakla koşma ve hedef istikametinde tüfekte atışın birlikte yapıldığı bir müsabakadır. 1924 Yılında Chamonix'te yapılan1. Kış Olimpiyat Oyunları programında Biatlon branşı yer almıştır⁵⁴.

2.6.1. Biatlon Müsabakaları

Şekil 2.16. Biathlon⁵⁸

7.5km. bayanlar 10 km. takipli koşu, bayanlar

12.5km. çoklu çıkış, bayanlar

15 km. bayanlar

4x6 km. bayrak, bayanlar

10 km erkekler

12.5km. takipli koşu, erkekler 15 km. çoklu çıkış, erkekler 20 km. erkekler 4x7,5

km. bayrak, erkekler

7.5 km. bayan

4x6 km. bayrak, bayan 10 km. erkek

10 km. takipli, bayan

12.5 km. takipli, erkek

12.5 km. çoklu çıkış, bayan

15 km. çoklu çıkış, bayan

20 km. erkek

15 km. bayan 4x7,5 km. bayrak yarışı,

Sporcular, kayaklı koşuda serbest teknik kullanırlar. Hedefe atış ise 5.5 mm.'lik küçük kalibreli tüfekle sırayla yerde yatarak ve ayakta yapılır. Hedefin mesafesi 50 m.'dir. Hedefin boyutu atış türüne göre farklılaşmaktadır. Ayakta atış konumundaki hedef 5 adet 115 mm. boyutunda disklerdir. Yatarak atışta disklerin boyutu 45 mm.'dir.

20 km. erkekler, 15 km. bayanlar müsabakalarında koşucular sırayla yatarak ve ayakta olacak şekilde toplam dört kez atış yaparlar.

Bayrak ve sürat müsabakalarında ise her sporcu önce yatarak, sonra ayakta olarak toplam iki atış yaparlar.(şekil 2.17⁵⁸)

Bireysel müsabakalarda her yarışmacı, hedefe her keresinde beş atış yapar, bayrak müsabakasında ise üç atış uygular. Boş atış ceza alır, erkekler 20 km. ve bayanlar 15 km. müsabakasında her boş atışta, toplam süreye 1 dakika ek verilir. Bayrak ve sürat koşusu ise her boş atışa 150 m. ceza turu koşusu verilir. Bu da aşağı yukarı 30 saniye ilaveye denk gelir⁵⁴.

Şekil 2.17.Biatlon⁵⁸

2.7. Snowboard

Olimpik Kış Oyunları'nın tarihinde snowboard müsabakaları, ilk kez Nagano Oyunlarında ve dev (Büyük) slalom ve yarım silindir (Half pipe) branşları ile resmi programa alındı.

Snowboard Dev (Büyük) Slalom branşında Alp Disiplini kuralları geçerlidir ve sporcular tek tek süreye karşı yarışır. Bu müsabakada, Alp Disiplininden farklı ve tek kayak türü kullanılır. Yarışçıların sol bacağı kayağın ön tarafındadır ve sağ bacakları ile kayağı yönlendirirler(Şekil 2.18⁵⁸). Snowboard Yarım Silindir yarışmaları, uzunluğuna kesilmiş silindir şeklindeki pist üstünde uygulanır.

Şekil 2.18. Snowboard⁵⁸

Yarım silindir müsabakalarında kayakçılar 18 derece eğimli meyil üzerinde hızlandıktan sonra yarım silindir pisti kenarından sıçramalarında hava rotasyonu ve teknik bilgilerdeki diagramda izleyeceğimiz diğer teknikleri yerine getirirler. Amaç, zor teknikleri düzgün bir teknikle uygulamaktır. Beş snowboard hakemi, kendileri için ayrılmış alanlarda, yarışçıların havadaki durumu, hareketleri, piste inişleri ve teknik becerileri için 10 puan üzerinden puanlama yaparlar⁵⁴.

En yüksek puanı alan sporcu şampiyon olur ve sonuç listesi yüksek puandan başlayarak sıralama ile düzenlenir.

Yarım silindir yarışması pistinin uzunluğu 120 m.'dir. Pistin eğimi 18 derecedir. Yarım silindir kenarlarından eni 15 m., tabanından yüksekliği 3,5 m⁵⁴.

2.8. Hız Pateni

2.8.1. Hız Pateni, Müsabaka Dalları

Bayanlar 1000 m. Erkekler 1500 m.

Erkekler 5000 m. Bayanlar 1000 m.

Bayanlar 5000 m. Erkekler 1000 m.

Erkekler 3000 m. Bayanlar 500 m.

Bayanlar 1500 m. Erkekler 500 m.

Bayanlar Takipli takım, Takipli takım, bayanlar

Kısa pist sürat pateni yarışmaları ilk defa 1992 yılında XVI. Albert Ville Olimpik

Kış Oyunları'nda resmi programda bulunmuştur. Yarışmalar 111,12 m. uzunluktaki oval buz pistinde yapılmaktadır.

“Dört patenci çıkış için yan yana sıralanırlar, fakat yarışın her anında birbirini geçebilirler. Rakibini itmek yasaktır. Kısa pist hız pateni yarışmasında dört patenci saate karşı değil, birbiriyle yarışır. Birinci ve ikinci gelenler, sonraki raunda katılma hakkını kazanırlar. Kazanmak, yarışçının rakibine karşı üstünlük sağlayacak beceri ve stratejisine bağlıdır.

Olimpik Kış Oyunları'nda erkekler ve bayanlar yarışmaları 500 ve 1000 Kısa pist hız pateninde en çok heyecan uyandıran bayrak yarışmasıdır. Bu yarışmada her takım, dört patenciden oluşmaktadır. Bayrak yarışmasında bir patenci iki tur koşabildiği gibi, patencilere sıra gözetmeksizin her an bayrak değiştirebilirler. Bayrak değişimi pistin herhangi bir yerinde dokunma veya itmekle gerçekleşir.

Genellikle bayrağı alacak takip eden yarışçı pistin iç bölgesinde pozisyonunu alarak hız kazanır ve kendinden evvelki yarışçıya dokunması veya itmesi ile birlikte piste girer.

Kısa pist hız pateninde dört yarışçının aynı pistte paten yapmaları ile bilhassa dönemeçlerde buz pist bozulur. Bu sebeple pist her yarış sonunda ıslatılarak düzenlenir. Yarışçılarda yaralanmamak için koruyucu kask, dizlik ve dirseklik kullanırlar ve dönemeçlerde dengelerini elleri ile sağladıklarından eldiven takarlar. Ayrıca pist kenar duvarına çarpmamaya karşı kauçuk şilteler konulmaktadır.

Hız pateni müsabakası 1924 Chamonix Mont-Blanc Birinci Olimpik Kış Oyunları'ndan bu yana programlarda bulunmaktadır (Şekil 2.19⁵⁸). Önceleri yalnız erkekler katılıyordu. 1960 Squaw Walley Oyunları'ndan itibaren bayanlar da yarışmalara katıldılar. Oynularda sürat pateni mesafeleri şöyledir.

Şekil 2.19.Hız Pateni⁵⁸

Bayanlar : 500 m., 1.000 m., 1.500 m., 3.000m. ve 5.000 m. Erkekler : 500 m.,Hız pateni standartları, oval formda 400 m. uzunluğunda 4 m. genişliğinde iki farklı kulvardan meydana gelir. Her kulvarda birer sporcu süreye karşı yarışır. Hız pateni yarışması, patenci adedine ulaşıncaya kadar devam eder. Zamanlama sırası, sonuç listesini oluşturur. Patenciler, 400 m.'lik her turu tamamlayınca kulvar değiştirirler. Hız pateninde iç kulvarda koşan patencinin avantajını gidermek için 500 m. sürat pateni yarışması iki defa koşulur. Yarışçılar, ikinci ayakta kulvar değiştirirler. Başlangıçta kulvardaki patencileri ayırabilmek için dış kulvardaki patenci kırmızı, iç kulvardaki patenci ise beyaz kol bandı takar. Sonuçlar, her iki yarışmacının toplam derecesine göre tespit edilir⁵⁴.

2.9. Körling

2.9.1. Tarihçe

Körling, 16. yy' dan itibaren İskoçya' da kış süresince donan nehir ve havuzlarda yapılmaktadır. Önceleri Kış Olimpiyat Oyunlarında gösteri sporu olarak bulunan Curling1988'de Nagano'da resmi programa katılmıştır⁵⁴.

2.9.2. Kurallar

Bayanlar ve erkekler arasında yapılan körling müsabakası 44,5 metre uzunluğundaki buz bir bölgede, 20 kilo gram ağırlığındaki granit taştan yapılmış, (hedef) 28 metreden kaydırmak yoluyla oynanır.

Her takım dört sporcudan meydana gelir. Her sporcu dört defa atış yapar. Maksat kaydırağı yuva (hedef) merkezine en yakın bölgeye göndermektir (Şekil 2. 20⁵⁴).

Her 16 kaydırak atışından sonra yuva merkezine en yakın kaydırağı bulunan takım galip gelir. Puanlar rakip takımının en yakın kaydırağı ile yuva merkezine yakın her kaydırak için verilir.

Yarışma sonucu, genelde 10 seçme turundan sonra toplam en yüksek puana göre değerlendirilir ve yaklaşık 2,5 saat sürer.

Şekil 2.20. Körling⁵⁸

Kaydırak, kendi ekseninde dönerek ve eğri çizerek kayar. Bu özellik gerektiğinde diğer kaydırağın önüne çarpmadan kaydırmak imkânı sağlar.

İngilizce 'de helezon veya kıvrım karşılığı "curl" kelimesi bu özelliği dolayısıyla oyuna adım vermiştir⁵⁴.

2.10. Buz Hokeyi

2.10.1.Tarihçe

Bayanlar ve erkekler arasında oynanır. 1972 yılında Dünya Buz Hokeyi Birliği

(W.H.A.) kurulmuştur.

Olimpik Kış Oyunları'nda uzun yıllardır yer alan buz hokeyi yarışmalarına Nagano Oyunlarında bayan takımlarına da yer verildi⁵⁴.

2.10.2. Kurallar

Nagano Oyunlarında, buz hokeyi yarışmalarına katılan ülke takımları erkeklerde 23, bayanlarda ise 20 oyuncudan oluşmuştur. Bu oyunculardan sadece altısı sahada yer almaktadır. Bir kaleci, iki savunma ve üç ileri oyuncusu yarışmaya katılmakta, ancak yarışma süresince sık sık oyuncu değiştirebilmektedirler. Toplam oyuncular içinde 3 tane kaleci bulunmaktadır.

Buz hokeyinde, hentbol branşında olduğu gibi 2 dakika cezası bulunmaktadır. Ancak buz hokeyinde 2 dakika cezası bitmeden cezalı oyuncunun takımı gol yerse ceza sona erer. Yarışma 20 dakikalık üç devreden oluşur ve devre araları 15 dakikadır. Buz hokeyi pisti en fazla 61 m. uzunluğunda ve 30 m. enindedir. Kırmızı santra (orta) çizgisi ile pist ikiye ve ayrıca iki mavi çizgi ile üçe (her biri 20 m.) bölünür. İki mavi çizgi arasındaki bölüm tarafsız alandır ve hücum alanı adı da verilir. Mavi çizgi ile kale çizgisi arasındaki bölüm ise savunma alanı olarak adlandırılır. Pistin duvarları çarpmalara karşı plastik şiltelerle kaplanır⁵⁴.

2.10.3. Buz Hokeyi Oyun Sahası

Buz hokeyi, sporcuların, hokey topunu buz üstünde özel sopalar yardımıyla kaydırarak kaleye sokmaya çalıştıkları spordur. 7,62 cm. çapında ve 2,54 cm. kalınlığında 156 -170 gr. ağırlığına kadar olan yassı ve yuvarlak PAK (Hokey topu) adı verilen topla oynanır. Buz hokeyi, hızlı ve mücadeleci bir yaşamdır. Oyuncular ve özellikle kaleci, koruyucu özel elbiseler giyerler. Yarışma sırasında oyuncular kapısı sahaya açılan özel buz hokeyi yarışmasında oyun kaideleri ihlal edilirse yarışma durdurulup yeniden başlar (Şekil 2. 20⁵⁸). Oyun sırasında rakibine kötü davranış ve ceza

hareketleri de oyuncuların belirli bir süre oyun dışına alınmalarına (hapis edilme) sebep olur.

Şekil 2.21. Buz Hokeyi⁵⁸

Buz hokeyi, süratli cereyan ettiği için gerek yöneticiler ve gerekse hakemler oyuncuların hareketlerini çok yakından ve dikkatle takip ederler. Yarışmada sekiz hakem görev alır: bir saha hakemi, iki çizgi hakemi, bir zaman hakemi, bir ceza hakemi, bir sayı hakemi ve iki kale hakemi. Olimpik Kış Oyunlarında, Buz Hokeyi karşılaşmaları lig usulünde yapılır. Kazanan takım 2 puan alır. Berabere sonuçlanırsa puanlar paylaşılır. Buz hokeyi, Olimpik Kış Oyunlarında tercihli takımlar yarışmalarındandır. Son oyunlarda, Kanada, Çek Cumhuriyeti, Finlandiya, Rusya, İsveç ve Birleşik Amerika doğrudan final oynamaktadırlar. Bu final gurubuna, yine önceden seçilen Avusturya, Beyaz Rusya, Fransa, Almanya, İtalya, Japonya, Kazakistan ve Slovakya milli takımlarının aralarındaki karşılaşmalardan sonra ilk iki dereceye giren Ülke katılmaktadır⁵⁴.

3. MATERYAL VE METOT

3.1. Araştırmanın Şekli

Bu araştırma tanımlayıcı araştırma modeline uygun olarak yapılmıştır. Tanımlayıcı araştırmalarda esas amaç, ilgilenilen olaylara ilişkin tanımlamalar yapabilmektir. Bu araştırma modelinin başlıca özelliği araştırma öncesinde planlanmış ve kesin olarak belirlenmiş bir araştırma seçimine veya yöntemine ihtiyaç göstermesidir.

3.2. Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Zaman

Bu araştırma 2014-2015 kış sezonu süresince yapılmıştır.

3.3. Araştırmanın Evren Örnekleme

Araştırmanın evreni Erzurum'da kar sporlarında (Alp Disiplini, Snowboard), buz sporlarında (Buz Hokeyi, Hız Pateni, Körling), gönüllü olarak çalışmaya katılanlar tarafından oluşturulmaktadır.

Araştırmanın örneklemini 60 erkek 23 bayan sporcu olmak üzere toplam 83 birey oluşturmaktadır.

3.4. Araştırmanın Değişkenleri

Spor yapanlara ait, yaş, cinsiyet, eğitim seviyesi, ailenin etkisi, antrenörün etkisi, arkadaşların etkisi, beden eğitimi öğretmeninin etkisi, çevre koşullarının etkisi, spor salonunun ve tesislerin etkisi, basın yayın organlarının etkisi, milli sporcu olmak isteği, iyi bir fiziki görünüme sahip olma isteği, antrenör olma isteği, üniversite düzeyinde eğitim alma isteği, sağlıklı olma isteği, araştırmanın bağımsız değişkenini oluştururken, Spora Katılım Ölçeğinden alınan ortalama bağımlı değişkeni oluşturmuştur.

3.5. Veri Toplama Araçları

Verilerin toplanmasında milli sporcularda, yapmış oldukları spor branşlarını tercih etme ve yönelme nedenlerini belirleyen Sporcuların Spora Katılım Anketi

kullanılmıştır. Anketin güvenilirliği Crombach alpha yöntemi kullanılarak test edilmiş ve (0,601) bulunmuştur

3.6. Verilerin Toplanması

Verilerin toplanabilmesi için Kar ve Buz sporları Mili Takım Antrenörlerinden izin alınmıştır. Anketler araştırmacı tarafından Kar ve Buz sporları sporcularıyla yüz yüze görüşerek gerekli açıklamalar yapıldıktan sonra Spor Branşlarına Katılım Anketi uygulanmıştır. Anketin maddelerinden kendilerine en uygun olan seçeneği işaretlemeleri istenmiştir. Her bir anket formu cevaplama süresi 20-25 dakika sürmüştür.

3.7. Verilerin Değerlendirilmesi

Elde edilen veriler SPSS paket programında çözümlenmiştir. Girilen veriler SPSS 17 paket programında 0,05 önem düzeyinde Kruskal-Wallis Testi ile farklılıklar aranmıştır. Ayrıca araştırmaya katılan sporcuların yaptıkları spor branşlarına, cinsiyetlerine, spor yapma yıllarına ve aylık gelir durumları ortalamalarına göre görüşler arasındaki farkın önemli olup olmadığını tespit etmek amacıyla, tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Yapılan testte önem düzeyi $p:0.05$ olarak alınmıştır.

3.8. Araştırmanın Etik İlkeleri

Araştırmaya katılan bireylere, ankete katılma konusunda özgür oldukları ve kendileri hakkındaki bilgilerin başkalarına açıklanmayacağı ve farklı yerlerde kullanılmayacağı açıklanarak, gizlilik ve gizliliğin korunması ilkesine uyulmuştur.

3.9. Araştırmanın Sınırlılıkları

1. Bu araştırma Kar ve Buz sporları Milli Takım sporcularıyla sınırlıdır.
2. Araştırma Kayak Alp Disiplini, Snowboard, Buz Hokeyi, Sürat Pateni ve Körling spor branşlarıyla sınırlıdır.
3. Araştırma 60 erkek, 23 bayan sporcuya uygulanmıştır.

4. Bu araştırmadan elde edilen bulgular anket sorularıyla ortaya konmuştur.

3.10. Sayıtlar

Araştırmaya aşağıda belirtilen temel sayıtlarla hareket edilmiştir.

1. Ölçme araçlarının oluşturduğu soruları sporcuların doğru olarak yanıtladıkları varsayılmıştır.

2. Ankete katılan sporcuların hepsinin soruları aynı şekilde anladıkları varsayılmıştır.

3. Ankete katılan sporcuların görüşlerinin yeterli olduğu varsayılmıştır.

4. Bu araştırmada kullanılan anket konuyu ortaya koyacak düzeydedir.

Anket prosedürleri doğru olarak uygulanmıştır.

.

4. BULGULAR

Tablo 4.1. Katılımcıların Cinsiyetlerine İlişkin Dağılımı

Cinsiyet	N	%	%
Kadın	23	27,7	27,7
Erkek	60	72,3	100,0
Toplam	83	100,0	

Katılımcıların %72,3'ü erkek ve %27,7'si kadın olmak üzere toplam 83 kişidir.

Tablo 4.2. Katılımcıların Yaşlarına İlişkin Dağılımı

Yaş	N	%	%
15 yaş altı	14	16,9	16,9
16-20 yaş arası	48	57,8	74,7
21 yaş üzeri	21	25,3	100,0
Toplam	83	100,0	

Katılımcıların %57,8'i 16-20 yaş, %25,3'ü 21 yaş ve üzeri ve %16,9'u 15 yaş ve altı yaş grubundandır.

Tablo 4.3. Katılımcıların Eğitim Durumlarına İlişkin Dağılımı

Eğitim Düzeyi	N	%	%
İlköğretim	6	7,2	7,2
Lise	48	57,8	65,1
Üniversite	29	34,9	100,0
Toplam	83	100,0	

Katılımcıların %57,8'i lise, %34,9'u üniversite ve %7,2'si ise ilköğretim seviyesinde eğitim düzeyine sahiptir.

Tablo 4.4. Katılımcıların Spor Branşlarına İlişkin Dağılımı

Spor Branşı	N	%	%
Alp Disiplini	6	7,2	7,2
Snowboard	6	7,2	14,5
Buz Hokey	28	33,7	48,2
ShortTrack	27	32,5	80,7
Curling	16	19,3	100,0
Toplam	83	100,0	

Katılımcıların branş dağılımlar incelendiğinde, %33,7'si Buz hokeyi, %32,5'i ShortTrack, % 19,3'ü Curling, %7,2'si Snowboard ve % 7,2' si Alp disiplini branşlarında spor yaptıkları gözlenmektedir.

Tablo 4.5. Katılımcıların Spor Yaşlarına İlişkin Dağılımı

Spor Yaşı	N	%	%
3 yıl altı	12	14,5	14,5
4-9 yıl arası	48	57,8	72,3
10 yıl üzeri	23	27,7	100,0
Toplam	83	100,0	

Katılımcıların %57,8'i 4-9 yıl, %27,7'si 10 yıl ve üzeri ve %14,5'i ise 3 yıl ve altı spor yaşına sahiptirler

Tablo 4.6. Katılımcıların "Ailenizin, Spor Branşlarına Katılımımıza Etkisinin " Katılım Düzeylerine İlişkin Dağılımı

	N	%	%
Hiç	4	4,8	4,8
Az	8	9,6	14,5
Orta	16	19,3	33,7
Çok	19	22,9	56,6
Çok Fazla	36	43,4	100,0
Toplam	83	100,0	

Katılımcılar ağırlıklı olarak anne ve babalarının spora katılımlarına etkilerinin %4,8 Hiç ve % 43,4 Çok Fazla olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 4.7. Katılımcıların "Antrenörünüzün, Spor Branşlarına Katılımınıza Etkisinin " Katılım Düzeylerine İlişkin Dağılımı

	N	%	%
Hiç	11	13,3	13,3
Az	5	6,0	19,3
Orta	19	22,9	42,2
Çok	22	26,5	68,7
Çok Fazla	26	31,3	100,0
Toplam	83	100,0	

Katılımcılar ağırlıklı olarak antrenörlerinin spora katılımlarında etkilerinin %6

Az ve % 31,3 Çok Fazla olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 4.8. Katılımcıların "Arkadaş ve Akran Grubunun, Spor Branşlarına Katılımınıza Etkisinin" Katılım Düzeylerine İlişkin Dağılımı

	N	%	%
Hiç	12	14,5	14,5
Çok Az	15	18,1	32,5
Orta	22	26,5	59,0
Çok	17	20,5	79,5
Çok Fazla	17	20,5	100,0
Toplam	83	100,0	

Katılımcılar ağırlıklı olarak arkadaş ve akran grubunun spora katılımlarında etkilerinin% 14,5 Hiç ve % 26,5 Orta düzeyde olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 4.9. Katılımcıların "Beden Eğitimi Öğretmeninin, Spor Branşlarına Katılmanıza Etkisinin" Katılım Düzeylerine İlişkin Dağılımı

	N	%	%
Hiç	29	34,9	34,9
Az	15	18,1	53,0
Orta	12	14,5	67,5
Çok	13	15,7	83,1
Çok Fazla	14	16,9	100,0
Toplam	83	100,0	

Katılımcılar beden eğitimi öğretmenlerinin spora katılımlarında etkilerinin ağırlıklı olarak hiç olmadığını % 34,9 belirtmişlerdir.

Tablo 4.10. Katılımcıların "Çevre Koşullarının Spor Branşlarına Katılımımıza Etkisinin" Katılım Düzeylerine İlişkin Dağılımı

	N	%	%
Hiç	24	28,9	28,9
Az	17	20,5	49,4
Orta	24	28,9	78,3
Çok	10	12,0	90,4
Çok Fazla	8	9,6	100,0
Toplam	83	100,0	

Katılımcılar çevre koşullarının spora katılımlarına etkisinin ağırlıklı olarak Orta düzeyde % 28,9 ve % 28,9 Hiç olmadığını belirtmişlerdir.

Tablo 4.11. Katılımcıların "Okul Spor Salonu ve Tesislerinin Spor Branşlarına Katılımımıza Etkisinin" Katılım Düzeylerine İlişkin Dağılımı

	N	%	%
Hiç	27	32,5	32,5
Az	18	21,7	54,2
Orta	13	15,7	69,9
Çok	11	13,3	83,1
Çok Fazla	14	16,9	100,0
Toplam	83	100,0	

Katılımcılar okul spor salonu ve tesislerinin spora katılımlarına etkilerinin % 13,3 Çok ve %32,5 Hiç olmadığını belirtmişlerdir.

Tablo 4.12. Katılımcıların "Televizyon Kanallarının Spor Branşlarına Katılımınıza Etkisinin " Katılım Düzeylerine İlişkin Dağılımı

	N	%	%
Hiç	24	28,9	28,9
Az	19	22,9	51,8
Orta	24	28,9	80,7
Çok	9	10,8	91,6
Çok Fazla	7	8,4	100,0
Toplam	83	100,0	

Katılımcılar spora katılımlarında televizyon kanallarının etkisinin ağırlıklı olarak % 28,9 Hiç ve % 28,9 Orta düzeylerinde olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 4.13. Katılımcıların "Basın-Yayın Organlarının Spor Branşlarına katılımında Etkisinin " Katılım Düzeylerine İlişkin Dağılımı

	N	%	%
Hiç	31	37,3	37,3
Az	14	16,9	54,2
Orta	25	30,1	84,3
Çok	5	6,0	90,4
Çok Fazla	8	9,6	100,0
Toplam	83	100,0	

Katılımcılar spora yönelmelerinde basın yayın organlarının etkisinin % 6 Çok ve % 37,3 Hiç düzeyinde olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 4.14. Katılımcıların "Yaş Grupları İle Milli Takıma Yükselmek, Milli Olmak İstiyorum Yargısı" Değerlendirmeleri Arasındaki Farklılığa Yönelik Kruskal-Wallis Testi

	N	A. Ort.	Sd	Z	P
Yaş Grupları	15 yaş altı	44,46	25	,9780	,050
	16-20 yaş	41,50			
	21 yaş ve üzeri	41,50			
Toplam	83				

Katılımcıların yaş grupları ile milli takıma yükselmek, milli olmak istiyorum

yargısı değerlendirmeleri arasında anlamlı farklılık vardır ($p<0.05$). 15 yaş altı sporcular diğer yaş grubundaki sporculara göre % 44,46 daha fazla milli sporcu olmak istemektedirler.

Tablo 4.15. Katılımcıların “Yaş Grupları İle İyi Bir Fiziki Görünüme Sahip Olmak İstiyorum” Yargısı Değerlendirmeleri Arasındaki Farklılığa Yönelik Kruskal-Wallis Testi

	N	Ort.	Sd	Z	P
15 yaş altı	14	44,43			
Yaş grupları			26	,3780	,041
16-20 yaş	48	40,50			
21 yaş ve üzeri	21	42,48			
Toplam	83				

Katılımcıların yaş grupları ile iyi bir fiziki görünüme sahip olmak istiyorum yargısı değerlendirmeleri arasında anlamlı farklılık vardır ($p<0.05$). 15 yaş altı sporcular diğer yaş grubundaki sporculara göre daha fazla % 44,43 fiziki görünümüne önem vermektedirler.

Tablo 4.16. Katılımcıların “Yaş Grupları İle Antrenör Olmak İstiyorum Yargısı” Değerlendirmeleri Arasındaki Farklılığa Yönelik Kruskal-Wallis Testi

	N	Ort.	Sd	Z	P
15 yaş altı	14	48,75			
Yaş grupları			27	,8030	,020
16-20 yaş	48	44,43			
21 yaş ve üzeri	21	31,95			
Toplam	83				

Katılımcıların yaş grupları ile antrenör olmak istiyorum yargısı değerlendirmeleri arasında anlamlı farklılık vardır ($p<0.05$). 15 yaş altı sporcular diğer

yaş grubundaki sporculara göre daha fazla % 48,75 antrenör olmak istemektedirler.

Tablo 4.17. Katılımcıların “Yaş Grupları İle İleride Sporla İlgili Üniversite Düzeyinde Eğitim Görmek İstiyorum” Yargısı Değerlendirmeleri Arasındaki Farklılığa Yönelik Kruskal-Wallis Testi

		N	Ort.	Sd	Z	P
Yaş grupları	15 yaş altı	14	48,39	27	,4170	,025
	16-20 yaş	48	41,23			
	21 yaş ve üzeri	21	39,50			
Toplam		83				

Katılımcıların yaş grupları ile ileride sporla ilgili üniversite düzeyinde eğitim görmek istiyorum yargısı değerlendirmeleri arasında anlamlı farklılık vardır ($p<0.05$). 15 yaş altı sporcular diğer yaş grubundaki sporculara göre daha fazla % 48,39 sporla ilgili üniversite düzeyinde eğitim almak istemektedirler.

Tablo 4.18. Katılımcıların “Eğitim Seviyeleri ile Sağlıklı Olmak ve Sağlığımı Korumak İstiyorum” Yargısı Değerlendirmeleri Arasındaki Farklılığa Yönelik Kruskal-Wallis Testi

		N	Ort.	Sd	Z	P
Bireylerin Eğitim Seviyeleri	İlköğretim	6	48,42	212	,8330	,002
	Lise	48	41,50			
	Üniversite	29	41,50			
Toplam		83				

Katılımcıların eğitim seviyeleri ile sağlıklı olmak ve sağlığımı korumak istiyorum yargısı değerlendirmeleri arasında anlamlı farklılık vardır ($p<0.05$). İlköğretim seviyesindeki sporcular diğer eğitim seviyesindeki sporculara göre daha fazla % 48,42 sağlıklı olmak ve sağlığımı korumak istemektedirler.

Tablo 4.19. Katılımcıların “Eğitim Seviyeleri İle Antrenör Olmak İstiyorum Yargısı” Değerlendirmeleri Arasındaki Farklılığa Yönelik Kruskal-Wallis Testi

	N	Ort.	Sd	Z	P	
Bireylerin Eğitim Seviyeleri	İlköğretim	6	48,75	27	,9260	,019
	Lise	48	46,16			
	Üniversite	29	33,72			
Toplam	83					

Katılımcıların eğitim seviyeleri ile antrenör olmak istiyorum yargısı değerlendirmeleri arasında anlamlı farklılık vardır ($p<0.05$). İlköğretim seviyesindeki sporcular diğer eğitim seviyesindeki sporculara göre daha fazla % 48,75 antrenör olmak istemektedirler.

Tablo 4.20. Katılımcıların “Anne baba ve Kardeşlerinin Spora Katılımlarındaki Etkileri ile Spor Yapararak Boş Zamanlarımı Olumlu Değerlendirmek İstiyorum” Yargısı Arasındaki Farklılığa Yönelik Kruskal-Wallis Testi

	N	Ort.	sd	Z	P	
Spor yaparak Boş Zamanlarımı Olumlu Değerlendirmek İstiyorum	Hiç	4	39,00	49	,9790	,041
	Az	8	39,00			
	Orta	16	49,38			
	Çok	19	39,00			
	Çok Fazla	36	41,31			
	Toplam	83				

Katılımcıların anne baba ve kardeşlerinin spora katılımlarındaki etkileri ile spor yaparak boş zamanlarımı olumlu değerlendirmek istiyorum yargısı arasında anlamlı farklılık vardır ($p<0.05$). Anne baba ve kardeşlerinden Orta seviyede etkilenecek spora başlayanlar diğer seviyelerde etkilenecek başlayanlara göre daha Fazla% 49,38 boş zamanlarımı spor yaparak değerlendirmek istemektedirler.

Tablo 4.21. Katılımcıların “Anne Baba ve Kardeşlerinin Spora Katılımlarındaki Etkileri İle Hakem Olmak İstiyorum” Yargısı Arasındaki Farklılığa Yönelik Kruskal-Wallis Testi

	N	Ort.	sd	Z	P
Hakem Olmak İstiyorum	Hiç	4	54,00	410	,0100
	Az	8	48,81		
	Orta	16	30,66		
	Çok	19	47,45		
	Çok Fazla	36	41,32		
Toplam	83				

Katılımcıların anne baba ve kardeşlerinin spora katılımlarındaki etkileri ile antrenör olmak istiyorum yargısı arasında anlamlı farklılık vardır ($p<0.05$). Anne baba ve kardeşlerinden hiç seviyesinde etkilenecek spora başlayanlar diğer seviyelerde etkilenecek başlayanlara göre daha fazla % 54 hakem olmak istemektedirler.

Tablo 4.22. Katılımcıların “Antrenörlerinin Spora Katılımlarındaki Etkileri İle Maddi Geliri Arttırmak İstiyorum” Yargısı Arasındaki Farklılığa Yönelik Kruskal-Wallis Testi

	N	Ort.	Sd	Z	P
Maddi Geliri Arttırmak İstiyorum	Hiç	11	41,05	411	,6830
	Az	5	66,70		
	Orta	19	40,05		
	Çok	22	39,05		
	Çok Fazla	26	41,48		
Toplam	83				

Katılımcıların antrenörlerinin spora katılımlarındaki etkileri ile maddi geliri arttırmak istiyorum yargısı arasında anlamlı farklılık vardır ($p<0.05$). Antrenörlerinin spora katılımlarını Az % 66,70 oranda etkiledi diyenler diğerlerine göre daha Fazla bu sporu yaparak maddi kazançlarını arttırmak istemektedirler.

Tablo 4.23. Katılımcıların “Arkadaş ve Arkadaş Grubunun Spora Katılımlarına Etkisi İle Sporcu Olarak Arkadaşlarımın Arasında Tanınıp Sevilmek ve Sayılmak İstiyorum” Yargısı Arasındaki Farklılığa Yönelik Kruskal-Wallis Testi

	N	Ort.	Sd	Z	P
Sporcu Olarak Arkadaşlarımın Arasında Tanınıp Sevilmek ve Sayılmak İstiyorum	Hiç	12	50,38	413	,2690
	Az	15	40,00		
	Orta	22	40,00		
	Çok	17	42,44		
	Çok Fazla	17	40,00		
Toplam	83				

Katılımcıların arkadaş ve arkadaş grubunun spora katılımlarına etkisi ile sporcu olarak arkadaşlarımın arasında tanınıp sevilmek ve sayılmak istiyorum yargısı arasında anlamlı farklılık vardır ($p<0.05$). Arkadaş ve arkadaş grubunun spora katılımlarına etkisi Hiç olmadı diyenler diğerlerine göre daha fazla % 50,38 sporcu olarak arkadaşlarımın arasında tanınıp sevilmek ve sayılmak ihtiyacı duymaktadırlar.

Tablo 4.24. Katılımcıların “Arkadaş ve Arkadaş Grubunun Spora Katılımlarına Etkisi İle Kolayca Arkadaş Grubunun Üyesi Olmak İstiyorum” Yargısı Arasındaki Farklılığa Yönelik Kruskal-Wallis Testi

	N	Ort.	sd	Z	P
Kolayca Arkadaş Grubunun Üyesi Olmak İstiyorum	Hiç	12	40,96	49	,8770
	Az	15	51,33		
	Orta	22	39,39		
	Çok	17	39,94		
	Çok Fazla	17	39,94		
Toplam	83				

Katılımcıların arkadaş ve arkadaş grubunun spora katılımlarına etkisi ile kolayca arkadaş grubunun üyesi olmak istiyorum yargısı arasında anlamlı farklılık vardır ($p<0.05$). Arkadaş ve arkadaş grubunun spora katılıma etkisinin Az % 51,33 olduğunu

belirtenler diğerlerine göre daha Fazla kolayca arkadaş grubunun üyesi olmak amacıyla spora başlamışlardır.

Tablo 4.25. Katılımcıların “Arkadaş ve Arkadaş Grubunun Spora Katılımlarına Etkisi İle Kolayca Arkadaş Grubunun Üyesi Olmak İstiyorum” Yargısı Arasındaki Farklılığa Yönelik Kruskal-Wallis Testi

	N	Ort.	sd	Z	P
Antrenör Olmak İstiyorum	Hiç	12	55,67	410	,6860
	Az	15	36,30		
	Orta	22	39,32		
	Çok	17	35,32		
	Çok Fazla	17	47,53		
Toplam	83				,030

Katılımcıların arkadaş ve arkadaş grubunun spora katılımlarına etkisi ile kolayca arkadaş grubunun üyesi olmak istiyorum yargısı arasında anlamlı farklılık vardır ($p<0.05$). Arkadaş ve arkadaş grubunun spora katılımlarına Hiç % 55,67 etkisi olmadığını söyleyenler diğerlerine göre daha Fazla antrenör olmak istemektedirler.

Tablo 4.26. Katılımcıların “Arkadaş ve Arkadaş Grubunun Spora Katılımlarına Etkisi İle Maddi Olanaklara Kavuşmak İstiyorum” Yargısı Arasındaki Farklılığa Yönelik Kruskal-Wallis Testi

	N	Ort.	sd	Z	P
Maddi Olanaklara Kavuşmak İstiyorum	Hiç	12	51,79	411	,1620
	Az	15	48,33		
	Orta	22	36,39		
	Çok	17	36,94		
	Çok Fazla	17	41,82		
Toplam	83				,025

Katılımcıların arkadaş ve arkadaş grubunun spora katılımlarına etkisi ile maddi olanaklara kavuşmak istiyorum yargısı arasında anlamlı farklılık vardır ($p<0.05$). Arkadaş ve arkadaş grubunun spora katılımlarına Hiç % 51,79 etkisi olmadığını

söyleyenler diğerlerine göre daha fazla maddi olanaklara kavuşmak için spora başlamışlardır.

Tablo 4.27. Katılımcıların “Arkadaş ve Arkadaş Grubunun Spora Katılımlarına Etkisi İle Beden Eğitimi Öğretmeni Olmak İstiyorum” Yargısı Arasındaki Farklılığa Yönelik Kruskal-Wallis Testi

	N	Ort.	sd	Z	P
	Hiç	29	46,84		
	Az	15	40,17		
Beden Eğitimi Öğretmeni Olmak İstiyorum	Orta	12	36,71	410	,0660
	Çok	13	47,62		
	Çok Fazla	14	33,25		
Toplam		83			

Katılımcıların arkadaş ve arkadaş grubunun spora katılımlarına etkisi ile beden eğitimi öğretmeni olmak istiyorum yargısı arasında anlamlı farklılık vardır ($p < 0.05$). Arkadaş ve arkadaş grubunun spora katılımlarına hiç etkisi olmadığını söyleyenler diğerlerine göre % 47,62 daha fazla beden eğitimi öğretmeni olmak için spora başlamışlardır.

5. TARTIŞMA

Bu çalışmada Erzurum ilinde Universiade 2011 kapsamında birçok modern Kar ve Buz sporları tesislerinin yapıldığı ancak bu tesislerin yeteri kadar etkili kullanılmadığı, beklenen sporcu potansiyeline ulaşamadığı ve bu nedenle bölge insanının kar ve buz sporcularına yeteri kadar ilgi göstermemesinin veya gösterilen ilginin sebeplerinin neler olduğuna ilişkin değerlendirme bazı branşlarda yer alan milli sporcular açısından belirlenmesi amaçlanmıştır.

Araştırmamızda genç sporcuların (15 yaş altı) kar ve buz sporlarına yönelmesinde gelecekte milli sporcu olabilme hedefi diğer yaş grubundaki sporculara göre anlamlı düzeyde farklıdır ($p < 0.05$). Bu farklılığın ortalama oranı ise %44.46 olduğu belirlenmiştir. Benzer çalışmalar; Şimşek ve Gökdemir' in 2006 yılında ortaöğretimde (11-14 yaş arası) atletizm sporuyla uğraşan öğrencilerin bu branşa yönelme nedeni olarak en önemli sebebin milli takıma seçilerek Türk milli takımını uluslararası arenada temsil etmek şeklinde olduğu tespit edilmiştir.⁵⁵ Yine 2006 yılında yapılan araştırma sonucunda mücadele sporları yapan sporcuların aynı sebeple bu branşlara yöneldiği belirtilmiştir.⁵⁵

Bu nedenle benzer bulguları, farklı spor branşlarına yönelme de son yıllara özgü bir durum olmadığı Sunay ve Saracoğlu'nun 2003 yılında yapmış olduğu çalışmada Türk sporcusunun spordan beklentileri ile spora yönelten unsurlar⁵⁷ ve Kılıçgil'in 1997-1998 yılında Ankara bölgesinde yapmış olduğu çalışmada “sosyal çevre-spor ilişkileri” adlı yayımlanmış kitabında da görebiliriz.^{1(s.153)}

Aynı zamanda Demir⁵⁶ 2007 yapmış olduğu tez çalışmasında cinsiyetler arasında da benzer bir durumun geçerli olduğunu belirterek, ülkemizde spor branşlarına yönelimde milli takıma seçilmek, milli olmak istediklerinin birinci derece de önem arz ettiği belirtilmektedir. Bu çalışmalarda elde edilen bulgular yapmış olduğumuz

araştırmamızın sonuçları ile bir paralellik göstermektedir.

Çalışmamızda genç sporcuların (15 yaş altı) kar ve buz sporlarına yönelmesinde iyi bir fiziki görünüme sahip olmak istiyorum isteği diğer yaş grubundaki sporculara göre anlamlı düzeyde farklıdır ($p<0.05$). Bu farklılığın ortalama değeri % 44.43 tür. Araştırmamıza benzer çalışma Sunay ve Saracoğlu⁵⁶, nun 1996 yılında yapmış olduğu çalışmada Türk sporcusunun spordan beklentileri ile spora yönelten unsurlar ile Demir⁵⁵ 2007 yapmış olduğu tez çalışmasında cinsiyetler arasında da benzer durumun geçerli olduğunu belirterek, her iki cinsiyetin yüksek bir oranda (%87.3) olduğu ve bu beklenti ile spora yöneldikleri belirtilmiştir. Bu çalışmaların sonucu araştırmamızla bir paralellik göstermektedir.

Araştırmaya dahil olan sporcuların yaş grupları ile gelecekte antrenör olmak istiyorum değerlendirmeleri arasında anlamlı farklılık vardır ($p<0.05$). 15 yaş altı sporcular diğer yaş grubundaki sporculara göre daha fazla antrenör olmak isteklerinin olduğu belirlenmiştir (%48.75). Ancak bu oran yukarıda belirtilen istek ve beklentilerin yüzdelere göre düşük bir düzeydedir. Benzer bir sonuç Demir⁵⁶ in yapmış olduğu tez çalışmasında da görülmektedir. Şimşek ve Gökdemir⁵⁴ in 2006 yılında yapmış olduğu çalışmada sporcuların seçtikleri spor branşları ile ilgili beklentilerinin nedeni olarak antrenör olma istediklerinin düşük olduğunu saptamışlardır. Bu araştırmanın sonucu ile bizim araştırmamızın bir uyum içinde olduğu görülmektedir.

Sporcuların yaş grupları ile ileride spor bilimleri alanında Üniversite düzeyinde eğitim görme isteği arasında anlamlı farklılık vardır ($p<0.05$). 15 yaş altı sporcular diğer yaş grubundaki sporculara göre daha fazla antrenör olmak isteklerinin (%48.39) oranında olduğu belirlenmiştir. Bu durumun cinsiyetler arasında bir farklılık göstermediği ve sporcuların % 67.6 oranında bu yönde bir beklenti ile spora yöneldikleri tespit edilmiştir. Bu istediğin sporcuların kendilerini geliştirmek ve spor ile

ilgili eğitim almak için düşündükleri söylenebilir. Benzer sonuç Kılıcıgil'in¹ 1997-1998 yılında Ankara bölgesinde yapmış olduğu çalışmada da görülmektedir.

Çalışmamızda sporcuların eğitim seviyeleri ile sağlıklı olmak ve sağlığı korumak değerlendirmeleri arasında anlamlı farklılık vardır ($p<0.05$). İlköğretim seviyesindeki sporcular diğer eğitim seviyesindeki sporculara göre daha fazla sağlıklı olmak ve sağlığı korumak istemelerinin oranı (% 48.42) olarak belirlenmiştir. Elde ettiğimiz bulgular diğer çalışmalarda pek rastlanmayan durumdur. Diğer çalışmalarda spora genel olarak yönelmede sağlıklı olmak büyük bir motivasyon kaynağı olarak görülmektedir.^{57(s.46)}

Araştırmaya katılan bireylerin eğitim seviyeleri ile antrenör olma isteği arasında anlamlı farklılık vardır ($p<0.05$). İlköğretim seviyesindeki sporcular diğer eğitim seviyesindeki sporculara göre daha fazla sağlıklı olmak ve sağlığını korumak istemektedirler ve oran (%48.75) olarak görülmüştür. Elde edilen bulgular diğer çalışmalarda pek rastlanmayan bir olgudur.

Araştırmamızda sporcuların anne baba ve kardeşlerinin spora katılımlarındaki etkileri ile spor yaparak boş zamanlarını olumlu değerlendirme isteği arasında anlamlı farklılık vardır ($p<0.05$). Anne baba ve kardeşlerinden orta seviyede etkilenecek spora başlayanlar diğer seviyelerde etkilenecek başlayanlara göre daha fazla boş zamanlarını spor yaparak değerlendirmek istedikleri görülmüştür.

Sporcuların anne baba ve kardeşlerinin spora katılımlarındaki etkileri ile spor yaparak boş zamanlarını olumlu değerlendirmek isteği arasında anlamlı farklılık vardır ($p<0.05$). Anne baba ve kardeşlerinden Orta seviyede etkilenecek spora başlayanlar diğer seviyelerde etkilenecek başlayanlara göre daha fazla boş zamanlarını spor yaparak değerlendirmek istedikleri görülmüştür.

Araştırmaya katılan sporcuların “anne baba ve kardeşlerinin spora katılımlarındaki etkileri ile spor yaparak boş zamanları olumlu değerlendirme isteği”

arasında anlamlı farklılık vardır ($p<0.05$). Antrenörlerinin spora katılımlarını orta seviyede etkilemektedir diyenler, diğerlerine göre daha fazla spor yaparak boş zamanlarını değerlendirmek istedikleri belirlenmiştir.

Aile, çocuklarının spor yapmasını istemesindeki en önemli etkenlerden birisi spor yaparak onların boş zamanlarını olumlu değerlendirme istekleri üzerinedir. Bu oran Demir'in yapmış olduğu çalışmada % 8. 11 oranındadır. Benzer çalışmada Kılıçgil^{1(s.83)} 1997-1998 yılında Ankara bölgesinde yapmış olduğu çalışmada sporcuların spor branşları ile uğraşma nedeni olarak boş zamanlarını olumlu değerlendirilmek olarak belirlemiştir.

Sporcuların “antrenörlerinin spora katılımlarındaki etkileri ile maddi geliri arttırmak istiyorum” isteği arasında anlamlı farklılık vardır ($p<0.05$). Antrenörlerinin spora katılımlarını az oranda etkilemektedir diyenler, diğerlerine göre daha fazla bu sporu yaparak maddi kazançlarını arttırmak gibi bir isteklerinin olduğu görülmüştür. Ancak bu sonuç diğer çalışmalarda spora yönelen kişilerde “Maddi gelirim arttırmak istiyorum” maddesine verilen yanıtlar incelendiğinde en son sırada yer almıştır. Sporcular %54.9 oranında maddi gelirlerini arttırmak gibi bir beklentilerinin olmadığı belirlemiştir. Bu bulgu sporcuların sporu maddi gelirlerini arttırmak için değil, sporu sevdikleri ve başarı kazanmaktan zevk duydukları için spor yaptıklarını göstermektedir. Benzer sonuçlar farklı çalışmalarda da görülmektedir.⁵⁶

Araştırmamızda sporcuların “arkadaş ve arkadaş grubunun spora katılımlarına etkisi ile sporcu olarak arkadaşlarının arasında tanınıp sevilme ve sayılmak istiyorum” isteği arasında anlamlı farklılık vardır ($p<0.05$). Arkadaş ve arkadaş grubunun spora katılımlarını hiç seviyesinde etkiledi diyenler, diğerlerine göre daha fazla bu sporu yaparak arkadaşlarının arasında tanınıp sevilme ve sayılmak isteklerinin olduğu belirlenmiştir.

Gençler arasında en önemli konulardan bir olan bu durumu sağlamaktaki en önemli araç spordur. Gençler sportif alanda ki yeteneklerini göstererek veya bir takıma mensup olarak sosyal çevrelerini genişletmek isterler. “Kolayca bir arkadaş grubunun üyesi olmak istiyorum” maddesine verilen yanıtlar incelendiğinde ilgili spor branşlarını seçme nedeni olarak sporcuların % 68. 8 oranında kolayca bir arkadaş grubunun üyesi olma amacıyla spora katıldıkları belirlenmiştir. Kılıçgil’ in 1997-1998 yılında Ankara bölgesinde yapmış olduğu çalışmada sporcuların spor branşları ile uğraşma nedeni olarak arkadaşlık dostluk geliştirmek imkânının spor yoluyla elde edilmek istendiğini belirlemiştir.^{1(s.83-84)}

Bu araştırmanın sonucu araştırmamızla paralellik bir göstermektedir. Sporcuların “arkadaş ve arkadaş grubunun spora katılımlarına etkisi ile beden eğitimi öğretmeni olma isteği” arasında anlamlı farklılık vardır ($p<0.05$). Arkadaş ve arkadaş grubunun spora katılımlarını hiç seviyesinde etkiledi diyenler diğerlerine göre daha fazla beden eğitimi öğretmeni olmak istedikleri sonucu elde edilmiştir.

Beden Eğitimi Bölümlerinde sporcuların aktif spor hayatını tamamladıktan sonra hayatlarını hem sporla kazanmak hem de çocuklara ve gençlere sporu sevdirmek ve yönlendirmek için en geçerli mesleklerden birisidir. Yapılan araştırmada “Beden eğitimi öğretmeni olma isteği”, incelendiğinde sporcuların % 61.6 oranında seçtikleri spor branşları ile ilgili beklentilerinin düşük olduğu belirlenmiştir. Sunay ve Saracoğlu’nun⁵⁶ 1996 yılında yapmış olduğu çalışmada sporcuların spor branşları ile beklentilerinin nedeni olarak en son sıralarda beden eğitimi öğretmeni olma isteklerinin olduğu tespit edilmiştir. Bu araştırmanın sonucu araştırmamızla paralellik göstermektedir.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Yapmış olduğumuz araştırmanın sonuçları ve elde edilen bulgulara göre; Erzurum'da kar ve buz sporları ile ilgilenen sporcuların spor branşlarını seçmesinde dışsal motivatörlerden anne-babanın ve antrenörün önemli bir etkisinin olduğu görülmektedir. Arkadaş ve akran gruplarının orta seviyede, beden eğitimi öğretmeninin, televizyon yayınları, çevre koşullarının, gazete-dergiler ve okul spor salonlarının ve tesislerinin etkisinin çok düşük olduğu bu spor branşının seçiminde çok fazla etkisinin olmadığı belirlenmiştir.

Özellikle kış sporları Erzurum'da 2011 Dünya Üniversiteler Kış Oyunlarından önce ve sonrasında yapılan yeni tesisler sayesinde birçok kar ve buz sporları branşlarının ortaya çıktığı ve istenilen katılım yeterli düzeyde olmasa da zamanla yeterli katılımın olabileceği söylenebilir. Artan antrenör sayısı, bilinçli ebeveyn ve beden eğitimi öğretmenleri bu sporların gelişmesine pozitif katkı sağlayabilir.

Araştırmamızda sporcuların spor branşlarını seçme nedeni olarak; milli takıma seçilmek ve milli sporcu olmak tüm yaş gruplarında yüksek olmakla birlikte en fazla 15 yaş altı sporcularda görülmektedir. Bunun sebebi ülkemizdeki gençlerin manevi doyumluluklarının baskın olduğu ancak spor bırakma yaşının erken olmasından dolayı 21 yaş üzerinde bu oranın düşmesi olarak gösterilebilir. İyi bir fiziksel görünüme sahip olmak tüm yaş gruplarında önemli bir faktördür. Antrenör olma isteği 20 yaş altı sporcularda daha fazla iken aynı sonuç bu grupta ileride sporda üniversite düzeyinde eğitim görme isteklerinde de görülmektedir.

Ancak ilköğretim seviyesinde eğitim düzeyine sahip sporcuların antrenör olabilme adına spora yönelme motivasyonları diğerlerinden daha fazladır.

Sporcuların maddi gelirlerini arttırma istekleri çok fazla olması, spordaki ödüllerin ve verilen maaşlardan kaynaklı olabileceği düşünülmektedir.

Sporcuların arkadaş ve arkadaş grubunun spora katılımlarına etkisi ile sporcu olarak arkadaşlarının arasında tanınıp sevilme ve sayılmak isteme oranında en fazla yüzde hiç cevabında olmasına karşın büyük çoğunluk sporun bunu sağlamada önemli katkıye sahip olduğunu söylemektedir.

Yine spor yaşamının bitmesinden sonra beden eğitimi öğretmeni olmak sporun bir meslek olarak devam ettirilme isteği ile spora yönlendirmede büyük bir motivasyon olduğu çıkan sonuçlar arasındadır. Bu bağlamda;

1. Sporcuların kış sporlarına başlamasında ailelerin, beden eğitimi öğretmenlerinin daha etkin bir rol oynaması gerekmektedir.

2. Aileler sportif organizasyonda görev alan beden eğitimi öğretmeni, antrenör vb. kişilerle işbirliği içinde olması tüm kitlelerin kış sporlarında bilgi sahibi olmasında önemli bir etkidir.

3. Kitle iletişim araçları, özellikle gençleri dikkate alarak spora katılıma teşvik edici yayınlara yönelmeli, kış spor branşlarını tanıtıcı programlar, yazılar hazırlanmalıdır.

4. Milli takım seviyesinde kar ve buz sporlarına katılımı artırmak için spora yöneltici içsel motivasyonu destekleyici faaliyetlerin yapılması gerekmektedir. Bu doğrultuda sporun kişiye kazandırdığı yararları hakkında toplumun bilinçlendirmenin faydalı olacağı düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

1. Kılıçgil A. Sosyal Çevre-Spor İlişkileri. Bağırhan Yayın evi, Ankara, 1998, 57.
2. Coleman R, Barrie G. Manager Guide. Çeviri: Harmancı M. Yöneticinin Kılavuzu, İstanbul, Remzi Kitabevi, 2000, 32-33
3. Arık İA. Motivasyon ve Heyecana Giriş, İstanbul, Çantay Kitabevi, 1996, 85
4. Özbaydar S. İnsan Davranışının Sınırları ve Spor Psikolojisi. Altın Kitaplar Yayınevi, İstanbul, 1983, 96.
5. Yazıcılar E. Profesyonel basketbolcularda spora özgü başarı motivasyon düzeyinin cinsiyetler açısından karşılaştırılması. Spor Metre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 2006, 4: 2, 55-59.
6. Dörnyei Z. Teaching and Researching Motivation. Longman, Essex. 2001.
7. Weinberg R. Gould. Foundations of Sport and Exercise Psychology. Human Kinetics. 1995, 60-72.
8. Acat MB, Yenilmez K. Eğitim fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine motivasyon düzeyleri. Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 2004 : 53, 12.
9. Kabasakal HE. Güdüleme kuramları ve son yıllardaki gelişmeler, Dokuz Eylül Üniversitesi Dergisi, İzmir, 1989, 4:1-2.
10. Öğülmüş S. Eğitimde Güdülenme, Öğrencilerin Öğrenmeye Güdülenmesi, Ankara Üniversitesi, Doktora Tezi, 1991.
11. Kenan K. Yöneticinin Kılavuzu Motivasyon, Çeviri: Koparan Z., Remzi Kitabevi, İstanbul, 1997, 61.
12. Bilgin N. Sosyal Psikoloji Sözlüğü. 1. Baskı. İstanbul, Bağlam Yayınları, 2003, 248-249.
13. Selçuk Z. Eğitim Psikolojisi, Ankara, Pegem Akademi, 1996, 77.
14. Baysal AC, Tekerarslan E. İşletmeler İçin Davranış Bilimleri, İstanbul, Avcı

- Basım-Yayın, 1996, 22.
15. Karabacak E. Medyanın Tüketici Davranışları Üzerindeki Etkisi ve Pazarlama Yönetimi Açısından Önemi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, İktisat Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi, Konya: Selçuk Üniversitesi, 1993,54.
 16. Erden M, Akman Y. *Gelişim ve Öğrenme*, Ankara, Arkadaş Yayınevi, 2002, 264.
 17. Başaran E. *Örgütsel Davranış, İnsanın Üretim Gücü*. Ankara: Gül Yayınevi; 1991, 22.
 18. Sahin A. *Türk Kamu ve Özel Kesim Yöneticilerinin Motivasyon Durumu*. Doktora Tezi. Konya: Selçuk Üniversitesi; 2003, 15.
 19. Eren E. *Örgütsel Davranış ve Örgüt Psikolojisi*. 5. Baskı, İstanbul: Beta Yayınları; 1998, 34,38.
 20. Selçuk Z. *Gelişim ve Öğrenme*. Ankara: Nobel Yayın ve Dağıtım, 2000, 25.
 21. Cüceloğlu, D. *İnsan ve Davranışı* İstanbul, Remzi Kitabevi, 1991, 26.
 22. Locke, EA. *The Nature and Causes of Job Satisfaction*. In *Hand book of Industrial and Organizational Psychology*, Chicago; 1976, 43.
 23. Sadullah Ö. *İnsan Kaynakları Yönetiminin Tanımı, Önemi ve Çevresel Faktörler*. İnsan Kaynakları Yönetimi. İstanbul: Dönence Basım;1998, 58.
 24. Şimşek M, Çelik A. *Davranış Bilimlerine Giriş ve Örgütlerde Davranış*, Ankara, Nobel Yayın Dağıtım, 1998, 11.
 25. Tavşancıl E. *Tutumların Ölçülmesi ve SPSS ile Veri Analizi*. Nobel yayınları, Ankara, 2002, 224.
 26. Özlü Ö. Ortaöğretim Öğrencilerinin Matematiğe Karşı Tutumları. İstanbul Marmara Üniversitesi Yüksek Lisans Tezi. 2001, 5.
 27. Binbasıoğlu C. *Eğitim Psikolojisi*. Ankara, Gül Yayınevi. 1995, 115.
 28. Wu X. *Intrinsic motivation and young language learners: the impact of the class*,

20. *Room environment, System*,2003, 31: 501–517.
29. Lin YG, Mc Keachie WJ, Kim YC. *College student intrinsic motivation and learning. Learning and Individual differences*, 2003,13: 251–258
30. Vallerand RJ, Pelletier LG, Blais MR, Briere NM, Senecal C, Valleres EF. Meysure of intrinsic, extrinsic and motivation in education. *Educational and Psychological Measurement*, 1992, 52.
31. Abacı R. *Yasamın Katmerlendirilmesi*. İstanbul, Sistem Yayıncılık,2000, 87.
32. Yüksel M. Duygusal Zekâ ve Performans İlişkisi. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Erzurum, 2006, 12.
33. Sabuncuoğlu Z, Tüz M. *Örgütsel Psikoloji*. 5.Baskı, Furkan Ofset, Bursa, 2005, 23.
34. Onaran O. *Çalışma Yaşamında Güdüleme Kuramları*. 1.Baskı, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayınları, Ankara,1981, 470.
35. Çetin KC. *Örgütlerde Güdüleme ve İş Doyumu*. 1.Baskı, Anı Yayıncılık; Ankara,2000,34.
36. Zorba E, İkizler HC, Tekin A, Miçoğulları O, Zorba E. *Herkes için Spor*, İstanbul Morpa Kültür Yayınları.2005, 73.
37. Yetim A. *Sosyoloji ve Spor*. Topkar Matbaacılık. Ankara, 2000, 27-28.
38. Selçuk H. *Temel Eğitim Okullarında Beden Eğitimi Ders Kitabı*. İstanbul, Ak Yayıncılık, 1980, 5.
39. Koç İ. *Spor Psikolojisine Giriş*. İzmir, Saray Medikal Yayıncılık,1994, 173.
40. Eren E. *Yönetim ve Organizasyon*, Beta Yayıncılık, İstanbul,2003, 459.
41. Burlinson B. *A Review Of Susan Harter’s Perceived Competency Motivation* 2010, 201.
42. *Motivasyon Kavramı Theory*. [http: // www. unicommons.com/node/18544](http://www.unicommons.com/node/18544). 30 Mayıs 2015, 56.

43. Terziođlu AE. *Atatürk Eğitim Fakóltesi Spor Bilimleri Dergisi*,1992, 2: 11–13.
44. Çakıroğlu T. Antrenör-Sporcu İlişkileri ve Başarıda Spor Psikolojisinin Önemi. Gazi Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 1987, 26-28.
45. Terekli MS, Katırcı H, Heper E, Erkan M. Sporda *Yönetim Anlayışı ve Çağdaş Spor Yönetimi*. H.Ü. Spor Bilimleri ve Teknolojisi YO. Spor Bilimleri Derneği Bildiri Özetleri, Ankara,2000, 86.
46. Başar E. *Eğitim Sosyolojisi Eğitimin Toplumsal Temelleri*. Samsun, Eser Matbaası, 1994, 16-17.
47. Yücel M. *Gelişim ve Öğrenmenin Spor Kültürünün Oluşmasına Etkisi*, Doğu Anadolu Araştırmaları, 2004, 104.
48. Grogg TM. Contemporary Psychology Of Sport: *Proceedings Of The Second International Congress Of Sport Psychology*, The Athletic Institue, Chicago, 1979, 42-79.
49. Özkalp E. *Sosyolojiye Giriş*, 19. Baskı, Bursa, Ekin Yayınevi, 2009, 108.
50. Göral M. Spor Basını Ahlakı Üzerine Bir Araştırma, *Dumlupınar Üniversitesi SporBilimleri Dergisi*, 2003, 8: 351-372.
51. Giddens A. *Sosyoloji*, Çeviren : H., Özel, Ayraç Yayın Evi, Ankara,200: 673
52. Erzurum Gençlik Hizmetleri Spor İl Müdürlüğü. <http://erzurum.gsb.gov.tr> 25 Mayıs 2015.
53. Tanyeri Y. *Kayak Alp disiplini*,1.baskı. ERZURUM, Bakanlar Matbaacılık,2000, 1-4,6-12.
54. Erdal R. *Yaz Olimpiyat Oyunları*, 1.Baskı. İstanbul, Baskı Evi Matbaacılık, 2007, 290-325.
55. Şimşek K, Demir K, Gökdemir K. “Orta öğretimde atletizm yapan sporcu öğrencilerin atletizm branşına yönelme nedenleri ve beklentileri”, *Spor metre*

Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 2007, 4: 83-90.

- 56.** Ali baz, A, vd. “Türkiye de üst düzey taekwondo, karate ve kick-boks sporcularının bu spor branşına yönelmelerine teşvik eden unsurlar, yapma nedenleri ve geleceğe yönelik beklentileri”, *Spor metre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2006, 4: 91-102.
- 57.** Sunay H, Saracoğlu S. ”Türk sporcusunun spordan beklentileri ile spora yönelten unsurlar”, *Spor Metre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2003,1: 43-46-48.
- 58.** İnternet

EKLER

EK 1. ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler
Adı Soyadı: Salih GÜRSOY
Doğum Tarihi: 01.01.1983
Doğum Yeri: Erzurum
Medeni Hali: Bekar
Uyruğu: T.C
Adres: Derviş Ağa Mah. Hacı Ahmet Sok.No:10 Erzurum
Tel: 535 086 28 33
Faks: -
E-mail: salihgursoy_25@hotmail.com
Eğitim
Lise: İstanbul Semiha Şakır Lisesi Kartal
Lisans: Atatürk Üniversitesi BESYO
Yüksek Lisans: Atatürk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü
Doktora:
Yabancı Dil Bilgisi
İNGİLİZCE
Üye Olunan Mesleki Kuruluşlar
Erzurum İl Milli Eğitim (Tekman)Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmeni
İlgi Alanları ve Hobiler
Kitap Okumak ,Spor Yapmak, Seyahat Etmek.

EK 2. ETİK KURUL KARARI

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR YÜKSEKOKULU ALT ETİK KURUL KARARI 26/02/2014

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Salih GÜRİSOY'un "Erzurum İlinde Sporcuların Kar ve Buz Sporlarını Tercih Etmesinde Rol Oynayan Motivasyonel Faktörlerin İncelenmesi" başlıklı yüksek lisans tez çalışması görüşüldü.

İlgilinin yüksek lisans tez çalışması alt etik kurulda onaylanarak mevcudun oybirliği ile karar verildi.

ADI SOYADI	GÖREVİ	İMZA
Doç. Dr. Recep GÜRİSOY	Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Etik Alt Kurul Başkanı	
Doç. Dr. İlhan ŞEN	Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Etik Alt Kurul Başkan Yardımcısı	
Doç. Dr. Murat KALDIRIMCI	Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Etik Alt Kurul Üyesi	
Yrd. Doç. Dr. Orcan MIZRAK	Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Etik Alt Kurul Üyesi	
Yrd. Doç. Dr. Ahmet ŞİRİNKAN	Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Etik Alt Kurul Üyesi	

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Müdürlüğü
Antrenörlük Eğitimi Bölümü Başkanlığı
Spor Sağlık Bilimleri Anabilim Dalı Başkanlığı

Sayı : 70400699/10.01-37
Konu : Alt Etik Kurul Kararı

26/02/2014

SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTİSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Alt Etik Kurulunun “Erzurum İlinde Sporcuların Kar ve Buz Sporlarını Tercih Etmesinde Rol Oynayan Motivasyonel Faktörlerin İncelenmesi” başlıklı yüksek lisans tez çalışması ile ilgili olarak almış olduğu 26/02/2014 tarihli toplantı kararı ekte sunulmuştur.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Doç. Dr. Recep GÜRSOY
Anabilim Dalı Başkanı

Eki: Alt Etik Kurul Kararı

Eğr. İşler
27.02.2014
[Signature]

EK 3. SPOR BRANŞLARINA KATILIM ANKETİ

Yaşınız:		Boy		Kilo		Eğitim Düzeyi	
Cinsiyetiniz:	() Bayan	() Erkek				İlk Öğretim	
Spor Branşınız:	<u>Kar Sporları</u>	<u>Spor Yası</u>		<u>Buz Sporları</u>	<u>Spor Yası</u>	Orta Öğretim	
	Alp Disiplini			Buz Hokeyi		Lise	
	Snowboard			Buz Pateni		Lisans	
	Kayaklı Koşu			Short Track		Lisansüstü	
	Kayakla Atlama			Curling			
	Biatlon			--			

Görüşlere katılma düzeyinizi aşağıdaki şıklarda size en uygun olanı işaretleyerek belirtiniz.

	Anket maddeleri	Hiç	Az	Orta	Çok	Çok fazla
1.	Anne baba ve kardeşin, spora katılmanızda etkisi oldu mu?	()	()	()	()	()
2.	Antrenörünüzün spora katılmanızda etkisi oldu mu?	()	()	()	()	()
3.	Arkadaş ve akran grubunun, spora katılmanızda etkisi oldu mu?	()	()	()	()	()
4.	Beden Eğitimi öğretmenin, spora katılmanızda etkisi oldu mu?	()	()	()	()	()
5.	Çevre koşullarının (mahalle gibi) spora katılmanızda etkisi oldu mu?	()	()	()	()	()
6.	Okul spor salonu ve tesislerinin spora katılmanızda etkisi oldu mu?	()	()	()	()	()
7.	Televizyon kanallarının spora katılmanızda etkisi oldu mu?	()	()	()	()	()
8.	Basın-Yayın organlarının spora yönelmedeki etkisi oldu mu?	()	()	()	()	()

	Anket maddeleri	Katılıyorum	Katılmıyorum
1.	İlgili spor branşımı seviyorum.	()	()
2.	Başarı kazanmaktan zevk duyarım.	()	()
3.	İlgili spor branşıyla uğraşarak sağlıklı olmak istiyorum.	()	()
4.	Spor yaparak boş zamanlarımı olumlu değerlendirme istiyorum.	()	()
5.	Sporun olumlu katkılarından haberdar olmak istiyorum.	()	()
6.	Arkadaşlarımla birlikte bir takım ruhu içinde hareket etmek istiyorum.	()	()
7.	Sporcu olarak arkadaşların arasında tanınıp sevilme ve sayılmak istiyorum.	()	()
8.	Kolayca bir arkadaş grubunun üyesi olmak istiyorum.	()	()
9.	Maddi geliri arttırmak istiyorum.	()	()

	Anket maddeleri	Katılıyorum	Katılmıyorum
1.	Sağlıklı olmak ve sağlığımı korumak istiyorum.	()	()
2.	Milli takıma seçilmek, milli olmak istiyorum.	()	()
3.	İyi bir fiziki görünüme sahip olmak istiyorum.	()	()
4.	Antrenör olmak istiyorum.	()	()
5.	İllerde sporla ilgili üniversite düzeyde eğitim görmek istiyorum.	()	()
6.	Çevresiyle spor yapan popüler bir insan olarak ilişkilerini sürdürmek istiyorum.	()	()
7.	İyi bir sporcu olmak ve hayatımı spor yaparak kazanmak istiyorum.	()	()
8.	Maddi olanaklara kavuşmak istiyorum.	()	()
9.	Beden Eğitimi öğretmeni olmak istiyorum.	()	()
10.	Hakem olmak istiyorum.	()	()

